

www.pwc.pl

Alert Regulacji Bankowych

Co nowego w Warszawie,
Brukseli i Bazylei –
zmiany regulacyjne w okresie
od 1 sierpnia 2019 r. do
31 października 2019 r.

Warszawa, Grudzień 2019 r.

Spis treści

Polska	4
Wyrok TSUE w sprawie proporcjonalnych zasad rozliczania kosztów przy wcześniejszej spłacie kredytu konsumenckiego	4
Orzeczenie TSUE dotyczące kredytów indeksowanych do waluty obcej	5
Reakcja środowiska bankowego na wyrok TSUE - stanowisko ZBP w sprawie orzeczenia TSUE dotyczącego kredytów indeksowanych do waluty obcej	6
Komunikat Urzędu KNF w związku z orzeczeniem TSUE dotyczącym kredytów indeksowanych do waluty obcej	7
Zmiany w Kodeksie spółek handlowych wprowadzające prostą spółkę akcyjną.....	8
Zmiany nakierowane na dalsze uproszczenie oraz przyspieszenie procesu upadłości konsumenckiej....	9
Projekt rozporządzenia w sprawie wzoru wniosku o udzielenie wsparcia na spłatę zadłużenia kredytobiorcom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy	10
Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego.....	10
Stanowisko KNF dotyczące wybranych zagadnień związanych z wejściem w życie Wytocznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego w sprawie outsourcingu	11
UKNF aktualizuje stanowisko w sprawie niedostosowania krajowych przepisów prawa do unijnego rozporządzenia w sprawie prospektu emisyjnego	12
Kredyty na stałą stopę procentową, „klucz za dług”, DSTI i ocena wartości zabezpieczenia – co czeka banki w związku z nowelizacją Rekomendacji S	13
Trwają konsultacje w zakresie nowelizacji Rekomendacji R dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ujmowania oczekiwanych strat kredytowych	14
Nowy obowiązek w zakresie silnego uwierzytelniania klienta już od 14 września 2019 r.	15
Komunikat UKNF dotyczący przeglądu adekwatności wskaźnika bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym	16
KNF wprowadza dodatkowe wymogi przy oferowaniu klientom detalicznym kontraktów na różnicę (CFD)	17
KNF opublikowała komunikat w sprawie opinii ESMA dotyczącej środków interwencji przyjętych przez KNF w sprawie kontraktów na różnicę	18
UKNF uzupełnia swoje stanowisko z dnia 21 grudnia 2018 r. w zakresie wymogów dokumentowania zachęt.....	19
Porozumienie KIR i UKNF o strategicznej współpracy w zakresie wspierania innowacji finansowych oraz wykorzystania technologii rejestrów rozproszonych.....	19
Raport ZBP: Pytanie o sposób działania sektora w czasie spodziewanej zmiany cyklu gospodarczego jeśli w okresie dobrej koniunktury stale spada rentowność banków	19
Europa	21
Komisja Europejska (European Commission)	21
Ujawnienia informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych.....	21
Rada UE przyjęła nowe przepisy o izbach rozliczeniowych EMIR 2.2.....	22

Komisja Europejska przeprowadziła konsultacje w sprawie alternatywnego znormalizowanego podejścia do ryzyka rynkowego	23
Europejski Bank Centralny (ECB, European Central Bank).....	24
Europejski Bank Centralny opublikował ostateczne wyniki testów warunków skrajnych dla płynności banków objętych jednolitym mechanizmem nadzorczym	24
Mapa ryzyka unijnego nadzoru na 2020 rok	24
Europejski Bank Centralny skorygował oczekiwania nadzorcze w zakresie rezerw ostrożnościowych na nowe kredyty zagrożone.....	25
Jakie implikacje dla procesów zarządzania ryzykiem w bankach będzie miało wprowadzenie stóp wolnych od ryzyka w strefie euro.....	26
EBA (European Banking Authority).....	28
Wpływ Bazylei III na banki europejskie – EBA zaleca przyjęcie finalnych reform w całości bez znaczących odstępstw.....	28
W nadchodzących latach spodziewana jest koncentracja emisji instrumentów dłużnych dokonywanych przez europejskie banki.....	29
Potrzebne pilne zmiany w zakresie regulacyjnego traktowania sekurytyzacji ekspozycji zagrożonych	31
Propozycja ram dla prostej, przejrzystej i wystandaryzowanej sekurytyzacji w odniesieniu do sekurytyzacji syntetycznej.....	32
Plany w zakresie wytycznych dotyczących stosowania przepisów przejściowych w zakresie funduszy własnych	32
Opinia w zakresie stanu wdrożenia dyrektywy w sprawie systemów gwarancji depozytów	33
Konsultacje projektu Wykonawczego Standardu Technicznego dotyczącego ujawnień w ramach Filara III	33
Konsultacje Wytycznych w sprawie możliwości wyłączenia pozycji o charakterze strukturalnym z obliczania otwartych pozycji walutowych netto na potrzeby wymogów kapitałowych.....	34
Opinia w sprawie terminu i procesu zakończenia migracji do silnego uwierzytelniania klientów (SCA) w przypadku transakcji płatniczych przy użyciu kart płatniczych w handlu elektronicznym	35
ESMA (European Securities and Markets Authority).....	36
ESMA przeprowadziła konsultacje w sprawie warunków świadczenia usług rozliczeniowych w ramach EMIR	36
ESMA przeprowadziła konsultacje w sprawie dostosowania MiFIR do EMIR 2.2	36
ESMA opublikowała tłumaczenie na języki narodowe Wytycznych dotyczących czynników ryzyka przewidzianych rozporządzeniem w sprawie prospektu	36
ESMA prowadzi konsultacje w zakresie zmian w dokumencie zawierającym kluczowe informacje (KID) wymaganym zgodnie z rozporządzeniem PRIIP	37
Konsultacje ESMA dotyczące zjawiska wywierania presji na krótkoterminowe wyniki (short-term pressure)	38
Świat.....	39
Komitet Bazylejski (BCBS, Basel Committee for Banking Supervision)	39
Komitet Bazylejski opublikował kolejny półroczny raport w zakresie monitorowania postępów wdrożenia Bazylei III	39
W kierunku przejrzystego i jednolitego wdrażania nowej metody standardowej dla ryzyka operacyjnego ...	40
Kontakty do autorów Alertu Regulacji Bankowych.....	41

Polska

Wyrok TSUE w sprawie proporcjonalnych zasad rozliczania kosztów przy wcześniejszej spłacie kredytu konsumenckiego

11 września br. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawie C-383/18 (Lexitor sp. z o.o. przeciwko SKOK im. Franciszka Stefczyka, Santander Consumer Bank S.A. oraz mBank S.A.) mającej za przedmiot wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z 28.05.2018 r. **w przedmiocie obniżenia całkowitego kosztu kredytów konsumenckich ze względu na ich wcześniejszą spłatę.**

Według prawa UE (art. 16 dyrektywy w sprawie kredytu konsumenckiego) oraz przepisów polskich (art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim) każdy konsument, który zaciągnął kredyt konsumencki (tj. kredyty nie większy niż 255 550 zł), może go spłacić przed upływem zapadalności. Jednak w ostatnich latach pojawiały się wątpliwości, czy i jakie poniesione przez klienta opłaty musi zwrócić kredytobiorca bank, czy wszystkie czy tylko część np. czy wlicza się do nich część prowizji zawierającej koszty badania zdolności kredytowej. Do tej pory banki, a także część sądów, twierdziły, że art. 49 odnosi się do świadczeń zależnych od okresu kredytowania, czyli okresowych, np. odsetek, marży, itp. W 2016 roku UOKiK i Rzecznik Finansowy wydali stanowisko, w którym uznali, że chodzi o wszystkie koszty, w tym prowizję. Natomiast w orzecznictwie nadal występowały różnice w podejściu. W związku z tym, że polska ustawa stanowi wynik transpozycji dyrektywy unijnej, sprawa trafiła do TUSE.

Główne punkty orzeczenia TSUE:

- Artykuł 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta;
- Pojęcie „całkowitego kosztu kredytu” obejmuje wszystkie koszty, łącznie z odsetkami, prowizjami, podatkami oraz wszelkimi innymi opłatami, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, które to koszty znane są kredytodawcy, z wyjątkiem kosztów notarialnych (definicja nie zawiera żadnego ograniczenia dotyczącego okresu obowiązywania danej umowy o kredyt);
- Ograniczenie możliwości obniżenia całkowitego kosztu kredytu jedynie do kosztów wyraźnie związanych z okresem obowiązywania umowy pociągałoby za sobą ryzyko, że konsument zostanie obciążony wyższymi jednorazowymi płatnościami w chwili zawarcia umowy o kredyt, ponieważ kredytodawca mógłby próbować ograniczyć do minimum koszty zależne od okresu obowiązywania umowy.

Wg ustawy o kredycie konsumenckim, jeżeli kredytobiorca spłaci kredyt przed datą zapadalności kredytu, to bank powinien przeprowadzić proporcjonalne rozliczenie pozostałych kosztów kredytu w terminie 14 dni. Do kosztów tych należą m.in. opłaty administracyjne, prowizje czy składki na ubezpieczenie. Problem w tym, że niektóre z czynności, za które bank pobiera opłaty wynikają z przepisów prawa (np. prawa bankowego) lub rekomendacji KNF (Rekomendacja T) i bank musi je wykonać oraz ponieść koszty z nimi związane niezależnie od czasu trwania kredytu (a także jego wcześniejszej spłaty). Do czynności tych należy np. badanie zdolności kredytowej klienta, w tym wymagane Rekomendacją T uzyskanie (zakupienie) informacji z BIK dotyczącej zadłużenia klienta w innych bankach. Te czynności służą bezpiecznemu kredytowaniu, nie można ich uniknąć. Jednak generują one konkretne koszty stałe i dlatego ich zwrot wydaje się być nieuzasadniony z punktu widzenia logiki nadzoru ostrożnościowego. Stąd wyrok ten pozostaje w pewnej kontradycji do przepisów ostrożnościowych regulujących działanie banków mających na celu zapewnienie rzetelnego badania ryzyka kredytowego i ostatecznie bezpieczeństwa banków. Zapewnia ono także pośrednio ochronę innej grupy konsumentów tj. deponentów, którzy złożyli w bankach swoje oszczędności, następnie zamieniane na kredyty.

Powstaje także inna konsekwencja tego wyroku tj. roszczenie wobec banku o zwrot kosztów i kwestia okresu przedawnienia dla tego typu spraw, co będzie uzależnione od czasu, w jakim doszło do wcześniejszej spłaty kredytu. W zależności od daty spłaty kredytu mogą mieć zastosowanie różne okresy przedawnienia roszczeń (np. kredyty spłacane od dnia 9.07.2018 będą miały krótszy, 6-letni okres przedawnienia w porównaniu w kredytami wcześniej spłaconymi z 10-letnim okresem przedawnienia, co jest efektem nowelizacji kodeksu cywilnego dotyczącego przedawnienia roszczeń). W przypadku banków posiadających duże portfele kredytów konsumenckich wyrok ten może istotnie wpłynąć na rentowność ich biznesu, zwłaszcza gdyby miało dojść do wypłaty nieprzedawnionych roszczeń z przeszłości. Jak do tej pory niektóre banki utworzyły niemałe rezerwy na poczet zwrotu prowizji, przez co obniżyły swój wynik finansowy.

We wrześniu i w listopadzie 2019 r. UOKIK wydał decyzje w sprawie następujących instytucji finansowych: Aasa, iCredit z Łodzi, Optima z Gdańska oraz Eurocent w upadłości z Krakowa, które to instytucje finansowe zatrzymywały w całości pobrane opłaty (opłatę przygotowawczą, prowizję lub inne opłaty, m.in. za badanie zdolności kredytowej, za doręczenie pożyczki, karę umowną).

Więcej:

[Wyrok TSUE w sprawie proporcjonalnego rozliczania kosztów przy wcześniejszej spłacie kredytu](#)

[Rzecznik Finansowy -zwrot kosztów przy wcześniejszej spłacie kredytu – pytania i odpowiedzi](#)

[Wspólne stanowisko UOKIK i Rzecznika Finansowego z dnia 16 maja 2016 r. w sprawie interpretacji art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim](#)

Orzeczenie TSUE dotyczące kredytów indeksowanych do waluty obcej

W dniu 3 października 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał długo oczekiwany wyrok w sprawie C-260/18 (Kamil Dziubak i Justyna Dziubak przeciwko Raiffeisen Bank International AG) mającej za przedmiot wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Sąd Okręgowy w Warszawie z dnia 26.02.2018 r. **w przedmiocie utrzymywanego nieuczciwego charakteru warunków umowy dotyczących mechanizmu indeksacji stosowanego w umowie kredytu hipotecznego indeksowanego do waluty obcej.**

W szczególności Sąd zapytał TSUE m.in. o to:

- czy sąd może zastąpić luki po niedozwolonych postanowieniach umów (inaczej: klauzulach abuzywnych) innymi przepisami (np. dobrym obyczajem), jeśli bez tych postanowień umowa musi upaść, ale ten upadek jest niekorzystny dla konsumenta?
- czy sąd może zastąpić klauzule abuzywne wbrew woli konsumenta?
- czy i na jakich warunkach możliwe jest utrzymanie umowy zawierającej niedozwolone postanowienia, jeżeli byłyby one korzystne dla konsumenta?

W szczególności TSUE w swoim orzeczeniu stwierdził co następuje:

- Artykuł 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie temu, aby sąd krajowy, po stwierdzeniu nieuczciwego charakteru niektórych warunków umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej i oprocentowanego według stopy procentowej bezpośrednio powiązanej ze stopą międzybankową danej waluty, przyjął, zgodnie z prawem krajowym, że ta umowa nie może nadal obowiązywać bez takich warunków z tego powodu, że ich usunięcie spowodowałoby zmianę charakteru głównego przedmiotu umowy;
- Artykuł 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że z jednej strony skutki dla sytuacji konsumenta wynikające z unieważnienia całości umowy, takie jak te, o których mowa w wyroku z dnia 30 kwietnia 2014 r., Kásler i Káslerné Rábai (C-26/13, EU:C:2014:282), należy oceniać w świetle

okoliczności istniejących lub możliwych do przewidzenia w chwili zaistnienia sporu, a z drugiej strony, do celów tej oceny decydująca jest wola wyrażona przez konsumenta w tym względzie;

- Artykuł 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie wypełnieniu luk w umowie, spowodowanych usunięciem z niej nieuczciwych warunków, które się w niej znajdowały, wyłącznie na podstawie przepisów krajowych o charakterze ogólnym, przewidujących, że skutki wyrażone w treści czynności prawnej są uzupełniane w szczególności przez skutki wynikające z zasad słuszności lub ustalonych zwyczajów, które nie stanowią przepisów dyspozytywnych lub przepisów mających zastosowanie, jeżeli strony umowy wyrażą na to zgodę;
- Artykuł 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie utrzymywaniu w umowie nieuczciwych warunków, jeżeli ich usunięcie prowadziłoby do unieważnienia tej umowy, a sąd stoi na stanowisku, że takie unieważnienie wywołałoby niekorzystne skutki dla konsumenta, gdyby ten ostatni nie wyraził zgody na takie utrzymanie w mocy.

Wg wypowiedzi przedstawicielki Rzecznika Finansowego, Pani Izabeli Dąbrowskiej-Antoniak – dyrektor w Biurze Rzecznika Finansowego (przekazanej publicznie 6 grudnia 2019 na Kongresie Finansowania Nieruchomości Mieszkaniowych ZBP), TSUE powiedział, że wszystkie rozstrzygnięcia należą do polskich sądów. Rozstrzygnięcia w sądach polskich jakie nastąpiły po wyroku TSUE są różne. Sądy coraz częściej sugerują się tym co powiedział TSUE, częściej orzekają nieważność umowy kredytowej, są przypadki, że sąd orzeka pozostawienie umowy złotówkowej, ale z zastosowaniem stawki procentowej dla CHF opartej na LIBOR (kredyt w PLN oprocentowany wg LIBOR), zapadają też wyroki, które trudno interpretować. Zatem sytuacja nie jest aktualnie jasna i klarowna. Sąd dokonuje oceny czy w umowie kredytowej jest klauzula niedozwolona, po stwierdzeniu jej istnienia ocenia czy ta klauzula ma wpływ na wykonywanie umowy (czy można ją wykonywać czy też nie). Te oceny sąd przeprowadza w kontekście analizy sytuacji klienta, jego żądań zgłoszonych w pozwie, oceniając skutki wydania orzeczenia o nieważności umowy. I choć TSUE dał wytyczne jak interpretować pewne przepisy dyrektywy 93/13 EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, zasadniczy ciężar odpowiedzialności spoczywa na polskich sądach. Wg przedstawicielki Rzecznika Finansowego będziemy prawdopodobnie obserwować różne wyroki sądów, ale w dłuższej perspektywie można oczekiwać, że wykrystalizuje się bardziej jednolita linia orzecznictwa, która następnie będzie stosowana przez sądy. Jednocześnie biorąc pod uwagę falę entuzjazmu wśród kredytobiorców posiadających kredyty we frankach szwajcarskich po wyroku TSUE, Rzecznik Finansowy ostrzega przed zbyt pochopnym korzystaniem z kancelarii prawnych, nie zawsze posiadających odpowiednie zaplecze prawne i osobowe, a zasypujących tych klientów licznymi ofertami pomocy w tej sprawie. Powyższe stwierdzenia współbrzmia z wypowiedziami poprzedniego Rzecznika Finansowego z września br. kiedy to pani Wiktorow stwierdziła *„Jakie są możliwe dalsze scenariusze? Po wyroku TSUE i ukształtowaniu się korzystnej dla klientów linii orzeczniczej tzw. kancelarie odszkodowawcze stopniowo wprowadzą na wokandę tysiące takich pozwów. Większość „frankowiczów” do dziś nie podejmowała żadnych działań. Patrząc na doświadczenia z rynku ubezpieczeniowego nie mam wątpliwości, że te firmy dotrą do każdego „frankowicza” w Polsce. Z pewnością znaczna część zaakceptuje ich ofertę i będą walczyć o całą pulę w sądach, dzieląc się z prawnikami uzyskaną kwotą. A Rzecznik Finansowy wciąż będzie ich wspierał tzw. istotnymi poglądami. Będzie to trwało wiele lat, ale wreszcie dopną swego.”*

Więcej:

[Wyrok TSUE w sprawie C-260/18 - Dziubak](#)

[DYREKTYWA RADY 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach klientów](#)

[Wystąpienie Rzecznika Finansowego Aleksandry Wiktorow 24.09.2019](#)

[Rzecznik Finansowy o skutkach wyroku TSUE w sprawie kredytu frankowego 3.10.19](#)

Reakcja środowiska bankowego na wyrok TSUE - stanowisko ZBP w sprawie orzeczenia TSUE dotyczącego kredytów indeksowanych do waluty obcej

W dniu 8 października Związek Banków Polskich opublikował opracowaną przez Zespół Prawno-Legislacyjny ZBP Ocenę prawną wyroku TSUE w sprawie C-260/18. W opinii przedstawiono pogląd, iż:

- Wyrok TSUE jest odmienny od opinii Rzecznika Generalnego w przedmiocie przekształcenia kredytów walutowych w kredyty złotowe z pozostawieniem stawki LIBOR, ponieważ TSUE sceptycznie odniósł się do możliwości przekształcenia kredytów walutowych w kredyty złotowe z pozostawieniem stawki LIBOR;
- Kredyty złotowe z pozostawieniem stawki LIBOR mogą być niezgodne z prawem krajowym (prawem polskim);
- Ocena, czy dane postanowienie umowne w okolicznościach danej sprawy może zostać uznane za abuzywne należy do wyłącznej kompetencji sądów krajowych - orzeczenie TSUE dotyczy sytuacji, w której sąd krajowy uprzednio stwierdził abuzywność danego postanowienia umownego (Trybunał nie badał i nie rozstrzygał abuzywności kredytów walutowych); do sądu krajowego należy również ocena potencjalnych skutków dla konsumenta stwierdzenia nieważności danej umowy kredytowej;
- Upadek umowy w wyniku stwierdzenia nieważności prowadzi do niekorzystnych skutków dla obu stron - bankom przysługuje roszczenie o zwrot wypłaconego kapitału oraz roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie z tego kapitału (na podstawie przepisów o nienależnym świadczeniu).

Więcej:

[ZBP: Ocena prawna wyroku TSUE w sprawie C-260/18](#)

Komunikat Urzędu KNF w związku z orzeczeniem TSUE dotyczącym kredytów indeksowanych do waluty obcej

3 października br. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego opublikował Komunikat w związku z orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) dotyczącym kredytów indeksowanych do waluty obcej.

Głównym celem komunikatu UKNF jest uspokojenie uczestników rynku finansowego i przeciwdziałanie ewentualnym niepożądanym zjawiskom, które mogłyby wpłynąć na stabilność tego sektora. W komunikacie, UKNF podkreślił, że sektor bankowy w Polsce jest przygotowany na wydane 3.10.2019 r. orzeczenie TSUE, a dzięki silnej bazie kapitałowej banki mają zdolność do absorpcji potencjalnych strat, co istotnie redukuje ryzyko systemowe. Wskazano również na szereg inicjatyw i działań podejmowanych na przestrzeni ostatnich lat, mających na celu wzmocnienie odporności banków na potencjalne ryzyka związane z kredytami walutowymi (tj. podwyższenie wagi ryzyka dla walutowych ekspozycji zabezpieczonych hipoteką, dodatkowy wymóg kapitałowy w ramach II Filara, w tym na pokrycie ryzyka prawnego, polityka dywidendowa, interwencje legislacyjne).

Więcej:

[Komunikat UKNF w związku z orzeczeniem TSUE w sprawie kredytów indeksowanych do waluty obcej](#)

Zmiany w Kodeksie spółek handlowych wprowadzające prostą spółkę akcyjną

2 sierpnia br. Prezydent RP podpisał ustawę o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (druk 3236) **wprowadzającą nowy rodzaj niepublicznej spółki kapitałowej tzw. prostą spółkę akcyjną (P.S.A.)**. Wprowadzenie nowej formy prowadzenia działalności gospodarczej będzie wymagało odpowiedniego przygotowania procesów kredytowych banków zarówno pod kątem oceny majątku spółki, jej organów jak i udziałowców przy uwzględnieniu charakterystyki prostej spółki akcyjnej obejmującej:

- obniżenie poziomu minimalnego kapitału akcyjnego do 1 zł (w tradycyjnej spółce akcyjnej minimalny kapitał zakładowy to 100.000 złotych);
- brak wartości nominalnej akcji - wysokość kapitału akcyjnego nie będzie wskazywana w umowie spółki, a zmiana jego wysokości nie będzie wymagała zmiany tej umowy;
- zwolnienie z obowiązku wniesienia całości wkładów przed wpisem do rejestru (zadeklarowane wkłady będą mogły zostać wniesione w ciągu trzech lat od wpisu do rejestru);
- dopuszczenie nowych kategorii wkładów na pokrycie obejmowanych praw członkowskich tj. praca własna, doświadczenie, kwalifikacje, know-how (bez konieczności dokonywania ich wyceny);
- wyłączenie osobistej odpowiedzialności wspólników za zobowiązania spółki - akcjonariusze będą zobowiązani jedynie do świadczeń określonych w umowie spółki i nie będą odpowiadać za zobowiązania spółki;
- znaczna swoboda w kształtowaniu stosunków wewnętrznych spółki, w tym możliwość wyboru pomiędzy tzw. systemem monistycznym (rada dyrektorów) i dualistycznym (zarząd i rada nadzorcza) oraz szeroki zakres swobody stron umowy spółki w określeniu zasad funkcjonowania organów;
- uproszczona procedura likwidacyjna (jednorazowe ogłoszenie wzywające wierzycieli do zgłaszania wierzytelności w terminie 3 miesięcy od daty ogłoszenia lub przekształcenia jej w inną spółkę kapitałową).

Wiarygodność nowej spółki akcyjnej, nie posiadającej kapitału zakładowego (tylko fundusze własne zgromadzone pod postacią kapitału akcyjnego), ma według ustawodawcy gwarantować **mechanizm ochrony wierzycieli spółki** obejmujący zakaz dokonywania wypłat (świadczeń) na rzecz akcjonariuszy, które zagrażałyby wypłacalności spółki. **Dokonanie takich wypłat będzie wymagało każdorazowo zbadania przez zarząd, czy w związku z tą wypłatą spółka nie utraci zdolności do wykonywania wymagalnych zobowiązań w ciągu najbliższych sześciu miesięcy** (przy założeniu normalnych okoliczności biznesowych). Dodatkowo wypłaty te nie będą mogły przekroczyć 5% sumy zobowiązań spółki wynikających z zatwierdzonego sprawozdania finansowego za ostatni rok. Do wzmocnienia ochrony wierzycieli ma również przyczynić się ustanowienie obowiązku zasilania kapitału akcyjnego odpisami z zysku na pokrycie przyszłych strat w wysokości co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, jeżeli ten kapitał nie osiągnął 5% sumy zobowiązań spółki wynikającej z zatwierdzonego sprawozdania finansowego za ostatni rok obrotowy.

Przepisy ustawy wejdą w życie już od 1 marca 2020 r.

6 września br. Prezydent RP podpisał również kolejną ustawę modyfikującą Kodeks spółek handlowych (druk 3541) wprowadzającą m.in. obowiązkową dematerializację akcji na okaziciela i akcji imiennych spółek akcyjnych i spółek komandytowo-akcyjnych, które dotychczas nie podlegały obowiązkowej dematerializacji. Większość przepisów ustawy ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. O wprowadzanych tą nowelizacją zmianach pisaliśmy w poprzednim wydaniu Alertu Regulacji Bankowych.

Więcej:

[Przebieg procesu legislacyjnego](#)

[Link do ustawy \(prosta spółka akcyjna\)](#)

[Link do ustawy \(dematerializacja akcji\)](#)

Zmiany nakierowane na dalsze uproszczenie oraz przyspieszenie procesu upadłości konsumenckiej

6 września 2019 r. Prezydent RP podpisał ustawę z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe oraz niektórych innych ustaw wprowadzające nowe rozwiązania eliminujące dotychczasowe słabości rozwiązań w zakresie upadłości konsumenckiej nakierowane na dalsze uproszczenie oraz przyspieszenie tego procesu.

Wśród wprowadzanych nowelizacją rozwiązań mających umożliwić sprawniejsze rozwiązywanie problemu nadmiernego zadłużenia znalazły się:

- zrównanie w postępowaniu upadłościowym sytuacji przedsiębiorców prowadzących działalność jako osoby fizyczne z sytuacją konsumenta, m.in. poprzez przyznanie prawa do zachowania części środków ze sprzedaży w postępowaniu upadłościowym mieszkania lub domu jednorodzinnego oraz ułatwienia w oddłużeniu osób, które zakończyły prowadzenie działalności gospodarczej, niezależnie od czasu, który upłynął od zakończenia tej działalności;
- wprowadzenie możliwości ogłoszenia upadłości osoby nieprowadzącej działalności gospodarczej w uproszczonej procedurze bez wyznaczania sędziego – komisarza;
- możliwość zawierania przez dłużników układów z wierzycielami pod kierunkiem licencjonowanego doradcy restrukturyzacyjnego (z ograniczonym do minimum udziałem sądu);
- rezygnacja z konieczności badania przez sąd, na etapie ogłaszania upadłości, zawinienia dłużnika w doprowadzeniu lub pogłębieniu stanu niewypłacalności – decydującym czynnikiem będzie występowanie stanu niewypłacalności (ewentualne niewłaściwe zachowania dłużnika będą badane na etapie ustalenia planu spłaty);
- usprawnienie procedury przygotowanej likwidacji (szybka sprzedaż całego podlegającego egzekucji majątku);
- wprowadzenie rozwiązań umożliwiających obronę byłego małżonka albo małżonka upadłego przed objęciem masą upadłości majątku, który w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości przestał być majątkiem wspólnym w wyniku rozwodu, separacji lub ubezwłasnowolnienia jednego z małżonków.

Większość znowelizowanych przepisów wejdzie w życie 24 marca 2020 r. Oczekuje się, że konsekwencją zmian wprowadzanych w ustawie z dnia 28 lutego 2003 r., prawo upadłościowe przez ustawę z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy prawo upadłościowe oraz niektórych innych ustaw będzie pojawienie się takich czynników (często zwiększających ryzyko banków) takich jak:

- ryzyko zwiększenia się liczby upadłości konsumenckich,
- osłabienie możliwości windykacyjnych banków w postępowaniu upadłościowym,
- zmiana profilu upadłości konsumenckich.

W szczególności nowelizacja może spowodować zmianę szybkości wchodzenia klientów w upadłość konsumencką (upadłość może pojawić się wcześniej niż pod poprzednimi przepisami). Ponadto ewoluować może profil klienta ubiegającego się o upadłość konsumencką, np. klienci o lepszej sytuacji finansowej będą chcieli skorzystać z upadłości. Te czynniki mogą oddziaływać na poziom odzysków banków. Przepisy zapewne wpłyną na liczbę upadłości (aktualnie w skali systemu odnotowano 8 tys. wniosków o upadłość, wstępne prognozy mówią o 24 tys. pod nową ustawą) oraz horyzont spłaty.

Ponadto w ocenie skutków nowych przepisów należy uwzględnić wpływ zmian w procedurze cywilnej na portfel kredytowy banków, zwłaszcza w aspekcie czasu i poziomu odzysków. Nowe przepisy mogą wpłynąć na przebieg procesu windykacji należności kredytowych, gdy wejdzie w życie ustawa o zmianie ustawy z 4 lipca 2019 r. – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. Potencjalne zmiany w procesie windykacji mogą ujawnić się w takich obszarach jak m.in. skuteczność doręczeń pism procesowych przez

komorników sądowych, zakres postępowań polubownych, szybkość procesu windykacji należności bankowych z uwagi na uchylene 485 § 3 k.p.c.

Więcej:

[Ustawa z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy - Prawo upadłościowe oraz niektórych innych ustaw](#)

[Przebieg procesu legislacyjnego](#)

Projekt rozporządzenia w sprawie wzoru wniosku o udzielenie wsparcia na spłatę zadłużenia kredytobiorcom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy

Na stronie Rządowego Centrum Legislacji ukazał się projekt rozporządzenia Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju w sprawie wzoru wniosku o udzielenie wsparcia, promesy lub pożyczki na spłatę zadłużenia kredytobiorcom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy.

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 6 ust. 3 znowelizowanej 4 lipca b.r. ustawy o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej i zastąpi obowiązuje dotychczas rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 lutego 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o udzielenie wsparcia kredytobiorcom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy.

Główna zmiana w stosunku do dotychczasowego rozporządzenia dotyczy wymogów w zakresie wniosku o pożyczkę na spłatę zadłużenia (w tym wprowadzenie nowego wzoru wniosku o udzielenie wsparcia, promesy lub pożyczki na spłatę zadłużenia).

Zgodnie z planem, rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2020 r., tj. z dniem wejścia w życie znowelizowanej ustawy o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej.

Więcej:

[Projekt rozporządzenia Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju w sprawie wzoru wniosku o udzielenie wsparcia, promesy lub pożyczki na spłatę zadłużenia kredytobiorcom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy](#)

Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego

15 października b.r. w Dzienniku Ustaw ogłoszono rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 03.10.2019 r. w sprawie poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego. Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 128 ust. 6a pkt 2b ustawy Prawo bankowe, wprowadzając progi pozwalające na ocenę istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego:

- bezwzględny w wysokości 400 złotych dla ekspozycji detalicznych i 2000 złotych dla pozostałych ekspozycji;
- względny w wysokości 1% przeterminowanych ekspozycji dłużnika w stosunku do łącznej kwoty wszystkich ekspozycji bilansowych tej instytucji, jej jednostki dominującej lub z którejkolwiek z jej jednostek zależnych wobec tego dłużnika, z wyłączeniem ekspozycji kapitałowych.

Zaproponowane w ramach krajowej implementacji wartości bezwzględne progów odpowiadają kwotom maksymalnym wskazanym w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2018/171 z dnia 19 października 2017 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 *w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących wysokości progu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego*, które wynoszą 100 euro dla ekspozycji detalicznych oraz 500 euro dla pozostałych ekspozycji, co wpisuje się w obecnie funkcjonującą praktykę rynkową i rozwiązania przyjęte w innych państwach UE. Zgodnie z analizami UKNF, określona na poziomie zalecanym przez KE wartość progu względnego (1%), nie powinna przyczynić się do identyfikacji nadmiernej liczby przypadków niewykonania zobowiązania.

Ustalone w rozporządzeniu progi dla przeterminowanego zobowiązania kredytowego stanowią istotny element uwzględniany w przesłankach niewykonania zobowiązania i mogą wpłynąć na poziom wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, zwłaszcza w przypadku ekspozycji niedetalicznych, dla których obserwowano większą rozbieżność dotychczasowej praktyki rynkowej.

Banki będą zobowiązane dostosować definicję niewykonania zobowiązania do przepisów rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2020 r.

Więcej:

[Rozporządzenie Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 3 października 2019 r. w sprawie poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego](#)

[Przebieg procesu legislacyjnego](#)

Stanowisko KNF dotyczące wybranych zagadnień związanych z wejściem w życie Wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego w sprawie outsourcingu

Wydanie stanowiska było motywowane licznymi wątpliwościami zgłaszanymi przez sektor bankowy w zakresie stosowania „Wytycznych EBA w sprawie outsourcingu” (Wytyczne EBA), wchodzących w życie z dniem 30 września 2019 r. Wątpliwości dotyczyły w szczególności dopuszczalnego zakresu powierzenia wykonywania czynności w działalności bankowej w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe.

Komisja Nadzoru Finansowego zwróciła uwagę, że ustawodawca w ustawie Prawo bankowe nie przewidział definicji outsourcingu. KNF wskazała, że outsourcing w znaczeniu „Wytycznych EBA” jest pojęciem szerszym i obejmuje również „powierzenie wykonywania czynności” w rozumieniu art. 6a Prawa bankowego.

Urząd w wydanym stanowisku odniósł się także do kwestii stosowania postanowień „Wytycznych EBA” w okresie przejściowym. KNF w swoim stanowisku wyraził oczekiwanie, że banki dostosują się do Wytycznych EBA w terminie do 30 czerwca 2020 r.

Organ wskazał, że zasady dotyczące outsourcingu powinny być ujęte w polityce outsourcingu banku. Zgodnie ze stanowiskiem KNF, zasady zarządzania w zakresie outsourcingu powinny być spójne z indywidualnym profilem ryzyka, charakterem i modelem biznesowym banku, jak również złożonością i skalą działalności.

Organ nadzoru odniósł się również do kwestii powierzenia czynności między bankami. Wskazał, że w tym przypadku zarówno bank powierzający wykonanie pewnych czynności, jak i bank będący dostawcą usługi są niezależnie od siebie odpowiedzialni za prowadzoną działalność. Pełna odpowiedzialność za zarządzanie i nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem oraz za prowadzenie działalności bankowej w podległych jednostkach spoczywa na zarządzie i radzie nadzorczej.

KNF wskazała ponadto, że **poza bankiem powierzającym wykonywanie danej czynności w sytuacji udzielenia kredytów, mogą być przeprowadzone czynności odnoszące się do wstępnej analizy zdolności kredytowej, czy oceny ryzyka, jeżeli w ramach procesu kredytowego nie jest w tej fazie planowane podejmowanie decyzji, jak również wiążących rekomendacji.**

W zakresie outsourcingu w chmurze obliczeniowej KNF zarekomendował przyjęcie odrębnego podejścia krajowego. Obecnie trwają prace nad stworzeniem modelu referencyjnego przetwarzania danych prawnie chronionych w chmurze obliczeniowej o charakterze publicznym lub publiczno-prawnym.

KNF odniosła się również to kwestii tzw. „white list” zawartej w „Wytycznych EBA”. Jest to lista czynności, które w większości przypadków nie powinny być traktowane jako outsourcing przez instytucje i instytucje płatnicze. Należy wskazać, że nie traci w tym zakresie na aktualności Opinia Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego z dnia 21 grudnia 2004 r., o ile nie pozostaje ona w sprzeczności z ust. 28 „Wytycznych EBA”. Warto nadmienić, że czynności takie jak sporządzenie opinii prawnych nie powinny być rozpatrywane jako outsourcing, lecz należy je traktować jako nabycie usług.

Zwraca także uwagę fakt, że Wytyczne EBA inaczej podchodzą do outsourcingu w bankach niż jest to przyjęte w polskiej doktrynie prawa i wynikającej z niej interpretacji dobrze zakorzenionych (od 2004 r.) przepisów dotyczących outsourcingu bankowego w ustawie Prawo bankowe. Podczas, gdy w Polsce jedną z kluczowych przesłanek dla przepisów o outsourcingu bankowym była i jest ochrona danych objętych tajemnicą bankową oraz zapobieganie powierzaniu podmiotom zewnętrznym wykonywania krytycznych funkcji banków (takich jak zarządzanie bankiem, zarządzanie ryzykiem, audyt wewnętrzny czy badanie zdolności kredytowej), to w wytycznych EBA (a wcześniej CEBS – 2006), większy akcent kładzie się na zarządzanie ryzykiem outsourcingu oraz czynniki obniżające to ryzyko (np. unikanie koncentracji na jednym dostawcy usług), a także na dokumentację. Nie ma zakazu outsourcingu takich funkcji jak zarządzanie ryzykiem, ocena zdolności kredytowej, audyt wewnętrzny. Stąd zakres czynności i sposób regulacji tego obszaru przez EBA i KNF różni się. Przyjmując wytyczne EBA (w niektórych obszarach nader techniczne i wymagające) i zachowując aktualne polskie, bardzo wymagające przepisy w zakresie outsourcingu bez ich nowelizacji, banki otrzymają jeszcze bardziej wymagający zestaw obowiązujących je przepisów.

Więcej:

[Pełny tekst stanowiska](#)

UKNF aktualizuje stanowisko w sprawie niedostosowania krajowych przepisów prawa do unijnego rozporządzenia w sprawie prospektu emisyjnego

12 sierpnia 2019 r. UKNF opublikował aktualizację wydanego 11 lipca br. stanowiska dotyczącego ryzyka niedostosowania polskiego porządku prawnego do przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 14 czerwca 2017 r. *w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym.*

W ramach aktualizacji – poza doprecyzowaniem dotychczasowego stanowiska w zakresie definicji oferty publicznej (pkt. 8) oraz prowadzenia akcji promocyjnej (pkt. 10) - dodano nowe punkty, w tym dotyczące bankowych papierów wartościowych:

- w związku z wejściem w życie rozporządzenia 2017/1129 w sprawie prospektu emisyjnego przestaje obowiązywać wyłączenie zawarte w przepisie art. 2 ust. 2 ustawy o ofercie oraz art. 92 prawa bankowego, co oznacza, że **emisja bankowych papierów wartościowych będzie wymagała sporządzenia prospektu;**
- banki emitujące bankowe papiery wartościowe i przeprowadzające ich ofertę (która nie jest ofertą publiczną) będą mogły postanowić, aby emitowane przez nie papiery nie podlegały dematerializacji, tj. były rejestrowane tak, jak dotychczas zgodnie z art. 90 ust. 4 ustawy Prawo bankowe;

- postępowania o zatwierdzenie prospektu wszczęte na skutek wniosku złożonego przed 21 lipca 2019 r., w przypadku, gdy nadal w Rozporządzeniu 1129/2017 istnieje podstawa prawna do sporządzenia i zatwierdzenia prospektu, będą kontynuowane na nowych zasadach (dotyczy to zarówno modyfikacji kolejnej wersji prospektu przez spółki, jak i prowadzenia oraz zakończenia postępowania).

Więcej:

[Zaktualizowane stanowisko UKNF](#)

Kredyty na stałą stopę procentową, „klucz za dług”, DStI i ocena wartości zabezpieczenia – co czeka banki w związku z nowelizacją Rekomendacji S

Kolejna wersja projektu nowelizacji Rekomendacji S dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie została przekazana do konsultacji sektorowych.

Najważniejsze zmiany wprowadzane w ramach nowelizacji obejmują:

- **uwzględnianie w ofercie kredytów zabezpieczonych hipotecznie oprocentowanych stałą stopą procentową lub okresowo stałą stopą procentową (ze stopniowym wydłużaniem minimalnego 5-letniego okresu, dla którego stopa procentowa jest stała)**, w tym wymóg określenia docelowego poziomu udziału tych kredytów i terminów osiągnięcia tych poziomów w polityce;
- kredyty zabezpieczone hipotecznie oprocentowane stałą stopą procentową lub okresowo stałą stopą procentową powinny być w szczególności oferowane w przypadku konwersji walutowej ekspozycji kredytowej, której zapadalność jest nie dłuższa niż okres obowiązywania stałej stopy (zmiana formuły oprocentowania kredytu zabezpieczonego hipotecznie ze zmiennej stopy procentowej na stałą stopę procentową lub okresowo stałą stopę procentową powinna być udostępniona również klientom, którzy zaciągnęli kredyt przed wejściem w życie nowelizacji Rekomendacji);
- wprowadzenie pojęcia **oceny wartości zabezpieczenia na nieruchomości, które zostało wyraźnie odróżnione od sporządzanej przez rzeczoznawcę majątkowego wyceny nieruchomości**, co umożliwi bankom większą elastyczność w zakresie wykorzystywania metod statystycznych oraz analiz rynku nieruchomości w szacowaniu kwoty możliwej do uzyskania ze sprzedaży na warunkach rynkowych nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie danej ekspozycji kredytowej lub na moment dokonania kolejnej wyceny;
- **zastąpienie dotychczasowego wskaźnika Dtl, wskaźnikiem DStI** (ang. debt service to income) wyrażającym stosunek całkowitych rocznych kosztów związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i zobowiązań finansowych, z których klient detaliczny nie może się wycofać, do całkowitego rocznego dochodu klienta detalicznego; kredytobiorcy o wysokim DStI i niskim buforze dochodowym będą podlegali szczególnym zasadom monitorowania ryzyka;
- **wprowadzenie alternatywnej metody określania wartości nieruchomości na potrzeby kalkulacji LtV** uwzględniającej metodę kosztową lub odtworzeniową **dla określenia przyszłej wartości nieruchomości, która jest w trakcie budowy** oraz dopuszczenie w przypadku **kredytu wypłaconego w transzach** przyjmowania na potrzeby kalkulacji LtV tylko sumy wypłaconych transz;
- **wymóg opracowania i wdrożenia metodyki i modelu szacowania szybkości/poziomu nadpłat kredytów** oraz uwzględniania rezultatów wynikających z tego modelu w kształtowaniu ceny produktów oraz zarządzaniu zabezpieczeniem ryzyka stopy procentowej obciążającej bank a wynikającej z kredytów o stałej lub okresowo stałej stopy procentowej (w terminie nie dłuższym niż 3 lata od daty wejścia w życie nowelizacji Rekomendacji lub daty rozpoczęcia udzielania kredytów na stałą lub okresowo stałą stopę procentową).

Zgodnie z komunikatem KNF Rekomendacja S nie nakłada na banki obowiązku oferowania kredytów z opcją „klucz za dług” (umożliwiających kredytobiorcy zwolnienie ze zobowiązań wobec banku pod warunkiem przeniesienia na bank własności do kredytowanej nieruchomości), a jedynie ustanawia szczególne, ostrożnościowe warunki ewentualnego oferowania tego typu produktów, w tym ogranicza oferowanie tego typu kredytów do klientów o dochodach wyższych niż przeciętne, dla których obliczony wskaźnik DSTI nie przekroczy 35%.

Nowelizacja Rekomendacji S będzie wymagała od banków przeprowadzenia analizy luki i przygotowania planu wdrożenia obejmującego m.in. modyfikację oferty produktowej, zmianę polityk i procedur wewnętrznych, w tym pod kątem uwzględnienia ryzyka wynikającego z odmiennej charakterystyki kredytów na stałą stopę procentową oraz kredytów z opcją „klucz za dług”, a także przygotowań organizacyjnych do obsługi nowych produktów. Dużym wyzwaniem może być opracowanie metodyki szacowania szybkości i poziomu nadpłat kredytów (prepayment speed model), zarówno pod kątem modelowania jak i dostępności danych.

Na posiedzeniu w dniu 03.12.2019 r. Komisja Nadzoru Finansowego opublikowała komunikat o znowelizowanej Rekomendacji S. Zgodnie z ww. komunikatem, KNF oczekuje, że znowelizowana rekomendacja zostanie wprowadzona przez banki spółdzielcze nie później niż do dnia 31 grudnia 2022 r., a przez pozostałe banki i oddziały instytucji kredytowych nie później niż do dnia 31 grudnia 2020 r.

Więcej:

[Znowelizowana Rekomendacja S KNF](#)

[Link do komunikatu KNF](#)

Trwają konsultacje w zakresie nowelizacji Rekomendacji R dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ujmowania oczekiwanych strat kredytowych

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego przekazał we wrześniu br. do konsultacji sektorowych projekt nowelizacji Rekomendacji R dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ujmowania oczekiwanych strat kredytowych. Wymóg nowelizacji dotychczas obowiązującego dokumentu z czerwca 2011 roku (Rekomendacji R dotyczącej zasad identyfikacji bilansowych ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość, wyznaczania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości bilansowych ekspozycji kredytowych oraz rezerw na pozabilansowe ekspozycje kredytowe) wynika z wejścia w życie Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej nr 9 - Instrumenty finansowe.

Jednym z nadrzędnych założeń nowelizowanej Rekomendacji jest ujednoczenie procesów, systemów, narzędzi i danych wykorzystywanych do pomiaru i oceny ryzyka kredytowego, szacowania oczekiwanych strat kredytowych do celu ich ujęcia w księgach rachunkowych oraz określania oczekiwanych strat do celów adekwatności kapitałowej (w tym wymóg stosowania na potrzeby szacowania parametrów modelu MSSF 9 ostrożnościowej definicji niewykonania zobowiązania). Harmonizacja wymaga opracowania i wdrożenia odpowiedniego obiegu i weryfikacji informacji pomiędzy systemami zarządzania ryzykiem kredytowym, rachunkowością i jednostkami zajmującymi się szacowaniem i sprawozdawaniem ostrożnościowych wymogów kapitałowych, a także zaprojektowanie odpowiednich mechanizmów kontroli wewnętrznej nakierowanych dodatkowo na spójność wykorzystywanych w ww. obszarach informacji.

W nowelizacji pojawiły się nowe definicje (m.in. oczekiwanych strat kredytowych, odpisów na oczekiwane straty kredytowe, aktywów POCI, PD skumulowanego, 12-miesięcznego i lifetime, proggu względnego i bezwzględnego, scenariuszy) oraz wytyczne w zakresie poszczególnych wymogów MSSF 9, jakie mają obowiązywać banki, w tym dotyczące:

- opracowania i wdrożenia modelu biznesowego odzwierciedlającego sposób, w jaki bank zarządza aktywami finansowymi;

- ustanowienia precyzyjnie określonych zasad klasyfikacji ekspozycji kredytowych do poszczególnych faz (w Rekomendacji wskazano szereg kryteriów i czynników które powinny być uwzględniane w tej klasyfikacji, w tym zasady uwzględniania dni przeterminowania);
- obiektywnych dowodów utraty wartości ekspozycji kredytowej, które powinny być brane pod uwagę do szacowania oczekiwanych strat kredytowych oraz na etapie określania definicji niewykonania zobowiązania (w tym uwzględniania w dowodach wzrostu zadłużenia mierzonego Dtl, co w zakresie aktualizacji dochodów klienta może być trudne do wykonania);
- ilości i „dotkliwości” stosowanych scenariuszy oraz konkretnych czynników makroekonomicznych wykorzystywanych do szacowania oczekiwanych strat kredytowych;
- zasad wyodrębniania kategorii aktywów finansowych zakupionych lub utworzonych, które są dotknięte utratą wartości na moment początkowego ujęcia (tzw. POCl);
- zasad identyfikacji i klasyfikacji ekspozycji restrukturyzowanych (z udzielonym udogodnieniem w spłacie);
- przeprowadzania testów benchmarkowych oceniających istotność wpływu modyfikacji na umowne przepływy pieniężne;
- zasad i częstotliwości dokonywania przeglądu zabezpieczeń (rocznie w przypadku nieruchomości, kwartalnie w pozostałych przypadkach).

Nowelizacja Rekomendacji R stanowi pozytywny krok w kierunku przejrzystości i ujednoczenia akceptowanych przez organ nadzoru praktyk rynkowych. Pojawiają się jednak głosy, że niektóre zawarte w niej postanowienia idą zbyt daleko i mogą skutkować konfliktem kompetencyjnym, ponieważ do interpretacji MSSF jest uprawniona tylko Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB). Ponadto niektórzy uczestnicy rynku wskazują, że ze względu na charakter materii, której dotyczy Rekomendacja R, tj. obszaru rachunkowości nie podlegającego regulacjom KNF, wskazane byłoby w znacznie większym stopniu przyjęcie podejścia opartego na zasadach (principle based) i następnie konsekwentne stosowanie tego podejścia zamiast pojawiających się w projekcie szczegółowych instrukcji i wytycznych w zakresie poszczególnych wymogów MSSF 9. Zaletą takiego podejścia byłaby większa elastyczność w stosowaniu MSSF 9, umożliwiającą dostosowanie wytycznych KNF do różnych modeli biznesowych funkcjonujących w bankach, zaś w ramach banków – do różnych portfeli aktywów.

Nowy obowiązek w zakresie silnego uwierzytelniania klienta już od 14 września 2019 r.

Komisja Nadzoru Finansowego opublikowała komunikat w sprawie silnego uwierzytelniania klienta w przypadku niektórych form płatności przy użyciu instrumentów płatniczych. Z dniem 14 września 2019 r. powstał obowiązek stosowania art. 32i ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych.

Kwestia zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta została uregulowana w art. 32i ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych oraz Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) 2018/389 z dnia 27 listopada 2017 r. uzupełniającym Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego (...) w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących silnego uwierzytelniania klienta i wspólnych i bezpiecznych otwartych standardów komunikacji (Rozporządzenie).

Na podstawie wyżej wymienionego przepisu dostawcy usług płatniczych zobowiązani są do zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta, w przypadku gdy klient – płatnik:

- uzyskuje dostęp do swojego rachunku w trybie on-line,
- inicjuje elektroniczną transakcję płatniczą,
- przeprowadza za pomocą kanału zdalnego czynność, która może wiązać się z ryzykiem oszustwa związanego z wykonywanymi usługami płatniczymi lub innych nadużyć.

Komisja Nadzoru Finansowego rekomenduje, by tego rodzaju uwierzytelnianie było stosowane w szczególności w sytuacji logowania klienta do systemu bankowości elektronicznej, inicjowania płatności kartą płatniczą lub innym instrumentem płatniczym oraz płatności internetowych.

Zgodnie z art. 2 pkt 26aa) ustawy o usługach płatniczych silne uwierzytelnianie jest to uwierzytelnianie zapewniające ochronę poufności danych w oparciu o zastosowanie co najmniej dwóch elementów należących do kategorii: wiedza (o czymś, o czym wie wyłącznie użytkownik, np. PIN, hasło wielorazowe), posiadanie (coś co posiada wyłącznie użytkownik, np. karta płatnicza, aplikacja w smartfonie), cechy charakterystyczne użytkownika (np. cechy biometryczne).

KNF wskazuje, za Europejskim Urzędem Nadzoru Bankowego (EBA), aby **co najmniej dwa** z zastosowanych przez bank elementów uwierzytelniania należały do różnych kategorii.

KNF w komunikacie wskazuje na niedostateczne przygotowanie uczestników polskiego rynku usług płatniczych do pełnego wdrożenia zasad silnego uwierzytelniania klienta przy płatnościach dokonywanych za pośrednictwem kanałów elektronicznych, w tym zwłaszcza w obszarze e-commerce. Podobne wnioski można wyprowadzić z informacji opublikowanych przez EBA w zakresie rynku europejskiego.

W opinii opublikowanej 21 czerwca 2019 r. EBA zwrócił uwagę, że w drodze wyjątku i mając na celu uniknięcie niezamierzonych negatywnych skutków dla użytkowników usług płatniczych organy nadzorcze Państw Członkowskich mogą przewidywać nadplanowy i ograniczony czas na realizowanie migracji stosowanych obecnie metod uwierzytelnienia do rozwiązań w pełni zgodnych z wymogami w zakresie silnego uwierzytelniania klienta. Kompromisowe podejście organów nadzorczych wymaga jednakże od dostawców usług płatniczych przedstawienia i uzgodnienia odpowiedniego planu migracji, jak również ścisłej współpracy z organem nadzoru podczas wdrażania planu.

KNF uznała za dopuszczalne rozwiązania w odniesieniu do płatności internetowych przy wykorzystaniu karty płatniczej oraz płatności zbliżeniowych (bezstykowych) realizowanych w terminalach płatniczych. Rozwiązanie to polega na powstrzymaniu się przez KNF od stosowania innych środków nadzorczych związanych z niestosowaniem silnego uwierzytelniania klienta w stosunku do dostawców usług płatniczych, którzy do dnia 14 września 2019 r. zgłoszą KNF potrzebę zastosowania omawianego rozwiązania oraz przedstawią stosowny, uzgodniony z KNF realny „plan migracji” w czasie prawidłowego realizowania planu. Jednocześnie KNF podnosi, że również w takich przypadkach ryzyko wynikające z niestosowania po terminie silnego uwierzytelniania klienta, w całości obciąża zobowiązanych do tego dostawców usług płatniczych.

Urząd nadzoru argumentuje powyższe stanowisko obecnym stanem przygotowania uczestników polskiego rynku usług płatniczych do pełnego wdrożenia rozwiązań w zakresie silnego uwierzytelniania klienta, jak również potrzebą uniknięcia zakłóceń w funkcjonowaniu tego rynku oraz utrudnieniami dla użytkowników usług płatniczych.

Więcej:

[Pełny tekst komunikatu](#)

Komunikat UKNF dotyczący przeglądu adekwatności wskaźnika bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym

W dniu 15 października 2019 r. KNF opublikowała komunikat dotyczący przeglądu adekwatności wskaźnika bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym.

KNF po uwzględnieniu opinii Komitetu Stabilności Finansowej, potwierdziła identyfikację dziewięciu banków jako innych instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII). Na tej podstawie KNF zdecydowała również o zmianie lub utrzymaniu buforów O-SII. W komunikacie zamieszczono również odwołanie do opisu przyjętej metodyki na potrzeby ustalania wysokości bufora instytucji o znaczeniu systemowym.

Więcej:

[Treść komunikatu](#)

KNF wprowadza dodatkowe wymogi przy oferowaniu klientom detalicznym kontraktów na różnicę (CFD)

W dniu 1 sierpnia 2019 r. Komisja Nadzoru Finansowego podjęła decyzję o wprowadzeniu dodatkowych wymogów przy oferowaniu klientom detalicznym kontraktów na różnicę (CFD). Wprowadzone wymogi nakładają na dostawców CFD konieczność zapewnienia klientom detalicznym dodatkowej ochrony, która została opisana w pięciu punktach:

- ochronę początkowego depozytu zabezpieczającego, czyli zastosowanie limitu dźwigni finansowej dla danego rodzaju inwestycji;
- ochronę przez zamknięcie pozycji – dostawca CFD jest zobowiązany do zamknięcia najbardziej stratnych transakcji klienta w przypadku zmniejszenia wartości środków wpłaconych na rachunek poniżej określonego poziomu;
- ochronę przed ujemnym saldem, czyli uniemożliwienie poniesienia przez klienta straty przekraczającej wartość wpłaconych środków pieniężnych;
- dostęp wyłącznie do materiałów i reklam dotyczących CFD, które będą zawierać odpowiednie ostrzeżenie o ryzykach związanych z inwestowaniem w CFD;
- zakaz przekazywania jakichkolwiek bonusów finansowych i niefinansowych w celu zachęcania klientów do inwestowania w CFD.

Wprowadzenie dodatkowych wymagań ma na celu zmniejszenie narażenia klientów detalicznych na znaczne straty z tytułu inwestowania w CFD.

Na tym samym posiedzeniu KNF wprowadziła także kategorię doświadczonego klienta detalicznego. Aby otrzymać ten status, klient będzie musiał złożyć pisemny wniosek oraz spełnić warunki przedstawione przez KNF. Doświadczonemu klientowi detalicznemu będzie można oferować CFD z wyższym poziomem dźwigni finansowej, przy równoczesnym stosowaniu pozostałych ograniczeń.

Decyzja KNF dotyczy wszystkich podmiotów oferujących CFD w Polsce, tj. firm inwestycyjnych, banków, oddziałów zagranicznych firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych oraz podmiotów działających transgranicznie w oparciu o zasadę swobody świadczenia usług.

Decyzja Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie ograniczenia wprowadzania do obrotu, dystrybucji lub sprzedaży klientom detalicznym kontraktów na różnicę (CFD) została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Komisji Nadzoru Finansowego w dniu 1 sierpnia 2019 r. i wchodzi w życie w dniu 2 sierpnia 2019 r. Decyzja KNF będzie miała charakter bezterminowy.

Więcej:

[Komunikat KNF ws. kontraktów na różnicę](#)

[Treść decyzji KNF opublikowanej w Dzienniku Urzędowym KNF](#)

KNF opublikowała komunikat w sprawie opinii ESMA dotyczącej środków interwencji przyjętych przez KNF w sprawie kontraktów na różnicę

W dniu 31 lipca 2019 r. Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) opublikował opinię dotyczącą środków interwencji krajowej przyjętych przez KNF w sprawie kontraktów na różnicę (CFD).

ESMA w swojej opinii stwierdziła, że środki, które zostały ostatecznie określone w decyzji KNF w sprawie ograniczeń przy oferowaniu CFD klientom detalicznym są uzasadnione oraz proporcjonalne za wyjątkiem określenia:

- niższego (niż w interwencji produktowej ESMA w sprawie CFD) poziomu depozytu zabezpieczającego dla detalicznych klientów doświadczonych;
- zakresu terytorialnego.

Z opinii ESMA wynika, że za uzasadnione oraz proporcjonalne zostało uznane podjęcie przez KNF interwencji produktowej w zakresie, który jest co najmniej tak samo rygorystyczny, jak w interwencji produktowej ESMA.

W dniu 21 sierpnia 2019 r. KNF opublikowała odpowiedź w sprawie opinii ESMA, w której oświadczyła, że zgromadzone przez nią informacje wskazują, że po wejściu w życie interwencji ESMA duża część klientów detalicznych przeniosła swoją aktywność inwestycyjną związaną z CFD do krajów spoza Unii Europejskiej albo zamierza to zrobić. Przyczyną tego zjawiska jest określenie dźwigni finansowej dostępnej w Unii Europejskiej na zbyt niskim poziomie. Powyższy proces oznacza, że klienci, którzy kontynuują swoją działalność inwestycyjną poza Unią Europejską, mają słabszą ochronę prawną. Jest to związane z różnicami pomiędzy przepisami prawa obowiązującymi w Unii Europejskiej i poza nią.

Komisja Nadzoru Finansowego oświadczyła, że wprowadzenie definicji doświadczonego klienta detalicznego – mającego siedzibę lub miejsce pobytu wyłącznie na terenie Polski – ma na celu zapobieżenie przenoszeniu działalności inwestycyjnej poza Unię Europejską. Dzięki temu inwestorzy posiadający status klienta doświadczonego będą mogli prowadzić działalność inwestycyjną z zachowaniem ochrony prawnej wynikającej z przepisów obowiązujących w Unii Europejskiej, a równocześnie poziom dźwigni finansowej będzie dostosowany do ich oczekiwań.

KNF zwraca uwagę, że po wygaśnięciu tymczasowej interwencji produktowej ESMA w sprawie CFD, poszczególne państwa członkowskie Unii Europejskiej przyjęły środki krajowe, które się od siebie różnią. Istnieją również państwa, w których nie zostały jeszcze przyjęte żadne ograniczenia dotyczące inwestycji w CFD.

W opinii KNF taki stan może oznaczać, że dostawca CFD prowadzący działalność transgraniczną będzie ustalać – kierując się swoją oceną mniejszej bądź większej restrykcyjności krajowych środków nadzoru – które środki interwencji należy w danym przypadku stosować. To z kolei mogłoby prowadzić do arbitrażu regulacyjnego, który zgodnie z przepisami MiFIR należy wyeliminować. Dlatego celem określenia zakresu terytorialnego stosowania decyzji KNF było ustanowienie jednoznacznych zasad regulujących sposób prowadzenia działalności przez dostawców CFD w Polsce oraz w pozostałych państwach członkowskich Unii Europejskiej. KNF uznaje, że dzięki temu wykluczona będzie możliwość stosowania przez dostawców CFD wspomnianego arbitrażu regulacyjnego. W ocenie organu nadzoru wdrożone ograniczenia dla dystrybucji CFD klientom detalicznym są uzasadnione oraz proporcjonalne.

Więcej:

[Komunikat KNF w sprawie opinii ESMA.pdf](#)

[Opinia ESMA dot. środków interwencji przyjętych przez KNF w sprawie CFD](#)

UKNF uzupełnia swoje stanowisko z dnia 21 grudnia 2018 r. w zakresie wymogów dokumentowania zachęt

W dniu 17 września 2019 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego uzupełnił „Stanowisko w sprawie przyjmowania i przekazywania „zachęt” w związku ze świadczeniem usług przyjmowania i przekazywania zleceń, których przedmiotem są jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych” z dnia 21 grudnia 2018 r.

W swoim uzupełnieniu UKNF poruszył kilka zagadnień wskazując, że uregulowanie w umowie zasad współpracy TFI z dystrybutorami powinno być podstawą rozliczeń. Urząd podkreślił, że dystrybutor wystawiając fakturę, powinien wskazać, które postanowienia Umowy i w jakim zakresie stanowiły podstawę do wypłaty przez TFI zachęt za dany okres rozliczeniowy. Urząd wskazał również, że kwestie poruszone w Stanowisku oraz jego uzupełnieniu mają odpowiednie zastosowanie także do świadczenia usługi przyjmowania i przekazywania zleceń zbycia i nabycia instrumentów finansowych, jeżeli jej przedmiotem są certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych zamkniętych.

Od dnia 1 stycznia 2020 r. zarówno TFI jak i dystrybutorzy powinni dokonywać wzajemnych rozliczeń bazując na zasadach określonych w Stanowisku oraz jego uzupełnieniu.

Więcej:

[Uzupełnienie UKNF do stanowiska w zakresie wymogów dokumentowania zachęt](#)

Porozumienie KIR i UKNF o strategicznej współpracy w zakresie wspierania innowacji finansowych oraz wykorzystania technologii rejestrów rozproszonych

W dniu 29 sierpnia 2019 r. opublikowany został komunikat dotyczący osiągniętego porozumienia pomiędzy UKNF oraz KIR dotyczącego podjęcia strategicznej współpracy w zakresie rozwoju polskiej infrastruktury fintech oraz wspierania innowacji na rynku finansowym. Zgodnie z zawartym porozumieniem UKNF wraz z KIR będą prowadzić m. in. projekty dotyczące wykorzystania technologii blockchain.

Ponadto zadeklarowano również współpracę przy tworzeniu rozwiązań wspierających podmioty rynku płatniczego i finansowego w spełnianiu wymogów regulacyjnych, m.in. RODO i procedur przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy.

Więcej:

[Komunikat UKNF](#)

Raport ZBP: Pytanie o sposób działania sektora w czasie spodziewanej zmiany cyklu gospodarczego jeśli w okresie dobrej koniunktury stale spada rentowność banków

We wrześniu b.r. Związek Banków Polskich opublikował Raport „Polska i Europa – wyzwania i ograniczenia”. W raporcie poza wynikami analiz makroekonomicznych Polski i Europy oraz sektora bankowego w Europie, przedstawiono również najnowsze trendy w sektorze bankowym oraz ograniczenia rozwojowe polskiego sektora bankowego.

Wśród ograniczeń rozwojowych polskiego sektora bankowego, wskazanych w raporcie znalazły się:

- **proces rozwarstwiania sektora bankowego** - poza grupą 5 największych polskich banków (z ROE na poziomie 10%), reszta sektora osiąga niewielkie zyski, które utrudniają ich dalszy rozwój; **niski wskaźnik ROE dla banków oraz zwiększająca się liczba regulacji i obciążeń w ostatnich latach uczyniły ten sektor jednym z najmniej atrakcyjnych z punktu widzenia potencjalnych inwestorów**, co znajduje odzwierciedlenie w stopniowym wycofywaniu się zagranicznych inwestorów z Polski;
- **rosnący poziom kredytów nieregularnych** - sytuacja w zakresie kredytów zagrożonych w Polsce pozostaje w asymetrii do postępów jakie zostały dokonane przez europejskie systemy bankowe w ostatnich latach – podczas gdy kilkanaście lat temu Polska charakteryzowała się niskim wskaźnikiem kredytów nieregularnych na europejskim tle, aktualnie wskaźnik ten w Polsce maleje wolniej niż w innych krajach europejskich;
- **nadchodząca zmiana cyklu koniunkturalnego**, zwiastowana przez stale rosnący poziom inflacji przy rekordowo niskim poziomie stóp procentowych i akcji kredytowej, może odbić się negatywnie na wysokości rat dotychczas zaciągniętych zobowiązań w polskiej walucie;
- **nadmierne obciążenie finansowe** - sektor bankowy w Polsce na przestrzeni ostatnich lat narażony został na rosnącą liczbę nowych pozycji kosztów operacyjnych istotnie wpływających na efektywność, rentowność oraz płynność finansową całego systemu (najwyższy spośród wszystkich państw UE podatek bankowy, opłata ostrożnościowa, wpłaty na BFG - FOŚG, koszty związane z wdrożeniem mechanizmu podzielonej płatności, „darmowe” rachunki). Podatek bankowy i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny stanowią obecnie blisko 2/3 kosztów nieosobowych ponoszonych przez banki;
- **preregulowanie sektora bankowego** – liczne ingerencje (bezpośrednie i pośrednie) krajowych i europejskich ustawodawców w mechanizmy funkcjonowania międzynarodowego sektora finansowego mogą generować istotne zagrożenia dla efektywnego funkcjonowania banków, a ich implementacja może okazać się problematyczna dla sektora finansowego (m. in. dyrektywa MREL, ustawa o zwrocie spreadów czy potencjalne ustawy dot. kredytobiorców walutowych); autorzy zwracają również uwagę na sukcesywne osłabianie pozycji wierzycieli, wysoką niepewność prawną obrotu gospodarczego oraz na opóźnianie realizacji niektórych koniecznych działań rozwojowych a także na brak wystarczających regulacji w pozabankowym obrocie finansowym skutkujących nierównymi zasadami konkurencji;
- **nowe zagrożenia w obszarze cyberbezpieczeństwa** - stale rosnąca skala zagrożeń i stopień zaawansowania metod przy pomocy których przestępcy usiłują wyłudzić środki i dane osobowe należące do klientów banków przy istniejących barierach fiskalnych, które systematycznie ograniczają nadwyżki środków, które mogłyby zostać zainwestowane przez sektor finansowy w dalszą rozbudowę i zwiększanie poziomu bezpieczeństwa polskiej infrastruktury bankowej; potrzeba ścisłej współpracy i zaangażowania innych, pozabankowych uczestników ekosystemu finansowego.

W raporcie zwrócono również uwagę na zniekształconą percepcję banków w społeczeństwie polskim: wyniki badań ankietowych prezentowanych przez ZBP wskazują, iż w postrzeganiu Polaków sektor bankowy jest jednym z najbardziej rentownych i najmniej obciążonych podatkowo sektorów gospodarki, podczas gdy w rzeczywistości rentowność innych branż jest znacznie wyższa (np. rentowność branży motoryzacyjnej, paliwowej czy produkcji żywności jest niemalże dwukrotnie większa) a banki są największymi płatnikami podatków w Polsce (podatku CIT – w 2018 roku wpłaciły 5,5 mld złotych oraz dodatkowo 3,8 mld złotych z tytułu podatku od aktywów bankowych).

Więcej:

[Raport ZBP: Polska i Europa - wyzwania i ograniczenia 2019](#)

Europa

Komisja Europejska (European Commission)

Ujawnienia informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych

8 listopada 2019 r. Rada UE zatwierdziła przyjęty przez Parlament Europejski w październiku br. finalny tekst Rozporządzenia nr 2018/0179 PEiR (UE) w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych. Prace nad tekstem rozporządzenia trwały od 2018 roku i stanowi ono realizację części pakietu przedstawionego przez Komisję Europejską w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Celem rozporządzenia jest zmniejszenie asymetrii informacji w stosunkach między zleceniodawcą a zleceniobiorcą w odniesieniu do wprowadzania do działalności ryzyk dla zrównoważonego rozwoju, brania pod uwagę niekorzystnych skutków dla zrównoważonego rozwoju, promowania aspektu środowiskowego lub społecznego oraz zrównoważonych inwestycji, poprzez nałożenie na uczestników rynku finansowego i doradców finansowych wymogu ujawniania stosownych informacji inwestorom końcowym (zarówno przed zawarciem umowy jak i w trakcie jej trwania). Rozporządzenie wydaje się także narzędziem mobilizacji podmiotów regulowanych do większego zaangażowania w projekty realizujące cele zrównoważonego rozwoju i promującym odchodzenie od finansowania przedsięwzięć nie sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi (ujawnianie ma dyscyplinować w oczach rynku).

Rozporządzenie narzuca szereg obowiązków na uczestników rynku finansowego oraz na doradców finansowych, w tym **instytucje kredytowe, które świadczą usługi zarządzania portfelem**, związanych przede wszystkim z publikacją szeregu informacji na stronach internetowych m.in. na temat:

- **strategii dotyczących wprowadzania do działalności ryzyk dla zrównoważonego** rozwoju w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych lub w ramach świadczenia usług doradztwa inwestycyjnego lub ubezpieczeniowego;
- **strategii w zakresie due diligence w odniesieniu do głównych niekorzystnych skutków decyzji inwestycyjnych dla czynników zrównoważonego rozwoju** (dotyczy uczestników rynku finansowego spełniających kryterium liczby pracowników, tj. posiadających ponad 500 pracowników ciągu roku obrotowego w ujęciu solo lub skonsolidowanym);
- **ujmowania w politykach wynagrodzeń informacji o sposobie zapewniania spójności tych polityk z wprowadzaniem do działalności ryzyk dla zrównoważonego rozwoju** oraz publikacji tych informacji na stronach internetowych.

Rozporządzenie czeka na opublikowanie w Dzienniku Urzędowym UE i będzie miało zastosowanie 15 miesięcy po publikacji.

Aktualnie w procesie weryfikacji prawno-językowej jest również **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) 2016/1011 w odniesieniu do unijnych wskaźników referencyjnych transformacji klimatycznej i unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego** (rozporządzenie 2016/1011 określa indeksy stosowane jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych). Rozporządzenie zostało przyjęte przez Parlament Europejski 26 marca 2019 r. Celem wprowadzenia wskaźników referencyjnych w zakresie wpływu na środowisko jest poprawa przejrzystości i porównywalności ujawnianych informacji oraz zapobieganie publikacji wprowadzających w błąd oświadczeń niskoemisyjnych, a w konsekwencji realokacja kapitału w kierunku inwestycji przyjaznych dla środowiska.

30 września br. opublikowano **Raport w zakresie wskaźników odniesienia na potrzeby ujawnień w zakresie klimatu i zrównoważonego rozwoju** (*TEG Final report on climate benchmarks and benchmarks' ESG disclosures*) przygotowany przez Techniczną Grupę Ekspertów UE ds. zrównoważonego finansowania

(EU Technical Expert Group on Sustainable Finance). Raport wskazuje minimalne wymagania dla dwóch nowych wskaźników referencyjnych w zakresie klimatu: **wskaźnika referencyjnego transformacji klimatycznej (EU CTB)** i **wskaźnika referencyjnego dostosowania do porozumienia paryskiego (EU PAB)** oraz zawiera rekomendacje w odniesieniu do ujawnień w zakresie zrównoważonego rozwoju (ESG), których stosowanie zostanie wprowadzone przez rozporządzenie zmieniające rozporządzenie (UE) 2016/1011 w odniesieniu do unijnych wskaźników referencyjnych transformacji klimatycznej i unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego.

Wszystkie te nowe wymagania i działania mogą stanowić niemałe wyzwanie dla wielu podmiotów w Europie Centralnej i Wschodniej, ze względu na finansowanie projektów energetycznych i innych, opartych np. na konwencjonalnych źródłach energii (tj. węgiel).

Więcej:

[Rozporządzenie w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych](#)

[Raport TEG w zakresie wskaźników odniesienia na potrzeby ujawnień w zakresie klimatu i zrównoważonego rozwoju](#)

[Rozporządzenie zmieniające rozporządzenie \(UE\) 2016/1011 w odniesieniu do unijnych wskaźników referencyjnych transformacji klimatycznej i unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego](#)

Rada UE przyjęła nowe przepisy o izbach rozliczeniowych EMIR 2.2

W dniu 15 października 2019 r. Rada UE przyjęła w pierwszym czytaniu rozporządzenie EMIR 2.2 zmieniające system nadzoru nad kontrahentami centralnymi z UE i państw trzecich (CCP).

Nowe przepisy regulują zasady nadzoru izby rozliczeniowych z UE i z państw trzecich, szczególnie mając na uwadze skutki brexitu dla europejskiego systemu finansowego.

Obecnie w UE ma siedzibę 16 autoryzowanych CCP. Dodatkowo na podstawie przepisów o równoważności zawartych w rozporządzeniu EMIR uznane zostały 33 CCP z państw trzecich, dzięki czemu mogą one oferować swoje usługi w UE. Po brexicie trzy CCP z siedzibą w Wielkiej Brytanii staną się de facto CCP z państw trzecich. Jak wskazują państwa spoza UE (np. Szwajcaria), proces ustalania równoważności realizowany przez UE jest niemałym wyzwaniem. Aktualnie ścierają się w ESMA i KE dwie filozofie podejścia do oceny równoważności: szczegółowa (rule based) oraz oparta na ocenie wpływu (impact based). Zwycięzać się zdaje koncepcja szczegółowej oceny. Za tą drugą generalnie optują kraje anglosaskie.

Reforma ma wzmocnić nadzór nad CCP z uwagi na rosnącą wielkość i złożoność oraz transgraniczny wymiar rozliczeń w Europie. Proponowany akt przewiduje wprowadzenie szczególnego mechanizmu w ramach Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA). Pozwoli on skoncentrować wiedzę z dziedziny nadzoru nad CCP i zapewnić ściślejszą współpracę między organami nadzorczymi i bankami centralnymi odpowiedzialnymi za waluty UE.

Rozporządzenie ma zostać opublikowane w Dzienniku Urzędowym 12 grudnia i wejdzie w życie 20 dni później.

Więcej:

[Tekst rozporządzenia przyjętego przez Radę \(PL\)](#)

Komisja Europejska przeprowadziła konsultacje w sprawie alternatywnego znormalizowanego podejścia do ryzyka rynkowego

W dniu 21 października Komisja Europejska rozpoczęła publiczne konsultacje w sprawie rozporządzenia delegowanego w sprawie alternatywnego znormalizowanego podejścia do ryzyka rynkowego. Konsultacje trwały do 11 listopada, a obecnie Komisja analizuje zebrane odpowiedzi.

Więcej:

[Treść dokumentu konsultacyjnego](#)

Europejski Bank Centralny (ECB, European Central Bank)

Europejski Bank Centralny opublikował ostateczne wyniki testów warunków skrajnych dla płynności banków objętych jednolitym mechanizmem nadzorczym

7 października 2019 r. Europejski Bank Centralny (ECB) opublikował ostateczne wyniki testów warunków skrajnych dla płynności, przeprowadzonych w 2019 roku, którymi objęto 103 banki bezpośrednio nadzorowane przez ECB. Testy miały na celu ocenę wrażliwości poszczególnych instytucji na potencjalne wstrząsy idiosynkratyczne, których dotkliwość została skalibrowana w oparciu o doświadczenia ostatniego kryzysu płynności.

Przyjęte scenariusze zakładały okres odpływów netto trwający 6 miesięcy oraz obniżenie ratingu kredytowego instytucji. Wrażliwość na utratę płynności banków została oceniona w zależności od walut aktywów i zobowiązań, dostępności wewnątrzgrupowych transakcji wsparcia płynności, a także zdolności do pozyskania dodatkowego zabezpieczenia. Wpływ scenariuszy zmierzono za pomocą horyzontu przetrwania instytucji (survival period) na podstawie ich zdolności wyrównawczej (counterbalancing capacity).

ECB ocenił wyniki testów jako pozytywne, ponieważ rezerwy płynności większości przeanalizowanych banków okazały się wystarczające do pokrycia odpływów netto w warunkach skrajnych. Pośród słabości, zidentyfikowanych podczas analizy, ECB wskazuje przede wszystkim na:

- krótszy horyzont przetrwania dla przepływów w walutach obcych w porównaniu z horyzontem przetrwania na poziomie skonsolidowanym instytucji;
- krótszy horyzont przetrwania podmiotów spoza strefy euro zależnych od banków objętych jednolitym mechanizmem nadzorczym w porównaniu z horyzontem przetrwania podmiotów funkcjonujących w ramach strefy euro;
- konieczność dalszej poprawy praktyk związanych z zarządzaniem zabezpieczeniami przez banki;
- możliwość niedoszacowania negatywnego wpływu obniżenia ratingu kredytowego na płynność instytucji.

Wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych zostaną uwzględnione w ocenie nadzorczej (SREP) za rok 2019.

Więcej:

[Wyniki testów warunków skrajnych dla płynności banków objętych jednolitym mechanizmem nadzorczym](#)

Mapa ryzyka unijnego nadzoru na 2020 rok

7 października 2019 r. Europejski Bank Centralny (ECB) opublikował wyniki corocznego procesu identyfikacji i oceny ryzyka jednolitego mechanizmu nadzorczego (SSM) na 2020 rok, przygotowanego w ścisłej współpracy z właściwymi organami nadzoru krajów strefy euro oraz służącego za podstawę wyznaczania priorytetów unijnego nadzoru.

Według ECB, do najważniejszych czynników kształtujących poziom ryzyka w strefie euro w perspektywie nadchodzących trzech lat należą:

- problemy gospodarcze, polityczne oraz zdolność do obsługi zadłużenia;
- trwałość modeli biznesowych;
- cyberprzestępczość i słabości systemów informatycznych.

Mapa ryzyka unijnego nadzoru na 2020 wskazuje także na istotność takich czynników jak:

- ryzyko braku realizacji założeń strategii banków dotyczących kredytów zagrożonych;
- łagodzenie standardów kredytowych;
- korekta wycen na rynkach finansowych;
- niewłaściwe procesy wewnętrzne , pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu;
- brexit;
- światowe perspektywy gospodarcze oraz niepewności geopolityczne;
- wyzwania związane ze zmianą regulacji;
- ryzyka związane ze zmianą klimatu.

ECB zaznacza, że powyższa lista nie ma charakteru zamkniętego i stanowi wyłącznie wykaz najważniejszych czynników biorąc pod uwagę ich wpływ oraz prawdopodobieństwo wystąpienia.

W porównaniu z poprzednim rokiem, ryzyka dotyczące sytuacji gospodarczej strefy euro wzrosły. Pogorszyły się również światowe perspektywy gospodarcze ze względu na fazę nasycenia obecnego cyklu, a także przedłużającą się niepewność w związku z rosnącą groźbą protekcjonizmu. Ponadto, zaostrzenie kontroli przypadków prania pieniędzy zwiększa ryzyko strat z powodu niewłaściwych procesów wewnętrznych.

Więcej:

[Mapa ryzyka unijnego nadzoru na 2020 rok](#)

Europejski Bank Centralny skorygował oczekiwania nadzorcze w zakresie rezerw ostrożnościowych na nowe kredyty zagrożone

22 sierpnia 2019 r. Europejski Bank Centralny (ECB) poinformował o korekcie oczekiwań nadzorczych w zakresie rezerw ostrożnościowych dla nowych kredytów zagrożonych (NPE), zawartych w opublikowanym 15 marca 2018 r. aneksie do wytycznych jakościowych dotyczących rozwiązywania problemu kredytów zagrożonych

Decyzję o korekcie podjęto z uwagi na publikację Rozporządzenia PEiR nr 2019/630 z dnia 17 kwietnia 2019 r. wprowadzającego tzw. ostrożnościowy mechanizm ochronny (prudential backstop) dla ekspozycji nieobsługiwanych, obejmujący wymóg dokonywania odliczeń od funduszy własnych w przypadku, gdy ekspozycje nieobsługiwane nie są w wystarczającym stopniu pokryte rezerwami lub innymi korektami. Rozporządzenie ma zastosowanie do ekspozycji kredytowych udzielonych po 26 kwietnia 2019 r.

W celu ujednoczenia podejścia do zarządzania nowymi NPE oraz uproszczenia sprawozdawczości banków, ECB wprowadził następujące zmiany w oczekiwaniach nadzorczych:

- zakres oczekiwań dotyczących nowych NPE został ograniczony do ekspozycji udzielonych przed 26 kwietnia 2019 r., których nie uwzględniono w ramach Filara I. Dla nowych NPE udzielonych po tej dacie ECB może nadal, w szczególnych przypadkach, stosować środki w ramach Filara II;
- poszczególne ramy czasowe dla rezerw ostrożnościowych związanych z ekspozycjami udzielonymi przed 26 kwietnia 2019 r. zostały dopasowane do ram czasowych określonych w Rozporządzeniu;
- oczekiwania w odniesieniu do stopniowego wdrażania rezerw ostrożnościowych dla nieobsługiwanych ekspozycji gwarantowanych lub ubezpieczonych przez oficjalną agencję kredytów eksportowych zostały zniesione i zastąpione całkowitym pokryciem w rezerwach kredytów sklasyfikowanych jako zagrożone przez okres przekraczający 7 lat.

ECB zastrzega, że pozostałe oczekiwania nadzorcze pozostają takie, jak opisano w aneksie z 15 marca 2018 r. Ponadto, oczekiwania dotyczące kredytów sklasyfikowanych jako zagrożone na dzień 31 marca 2018 r. pozostają niezmienione i zgodne z komunikatami przekazanymi do instytucji wraz z wynikami oceny nadzorczej SREP w lipcu 2018 r.

Więcej:

[Oczekiwania nadzorcze ECB w zakresie rezerw ostrożnościowych dla nowych kredytów zagrożonych](#)

Jakie implikacje dla procesów zarządzania ryzykiem w bankach będzie miało wprowadzenie stóp wolnych od ryzyka w strefie euro

17 października 2019 r. Europejski Bank Centralny opublikował raport Grupy roboczej w sprawie stóp wolnych od ryzyka w strefie euro na temat wpływu przejścia z EONIA na ESTR oraz wprowadzenia mechanizmów awaryjnych dla EURIBOR opartych na stopie ESTR na zarządzanie ryzykiem.

Raport koncentruje się głównie na konsekwencjach przejścia na ESTR dla banków w kontekście zarządzania ryzykiem i zawiera m.in.:

- Zalecenia dotyczące ogólnych zasad zarządzania ryzykiem w kontekście przejścia na ESTR obejmujące:
 - ustanowienie szczegółowego planu przejścia, opartego na ocenie kluczowych ryzyk obejmującego identyfikację ekspozycji / produktów narażonych na ryzyko oraz strategię działania (tj. zmiana dotychczasowych umów i zaprojektowanie nowych, zanim odpowiednie stawki referencyjne przestaną funkcjonować);
 - opracowywanie wewnętrznych procesów w celu zapewnienia właściwego nadzoru nad zmianami zasad, systemów, procesów i kontroli oraz zapewnienie personelowi odpowiednich szkoleń w kontekście interakcji z klientami.
- Zalecenia w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka (ryzyko wyceny, rynkowe, kredytowe kontrahenta, płynności, prawne, modeli, IT, reputacji, ciągłości działania), w tym:
 - przeprowadzenie indywidualnej analizy pod kątem wyboru optymalnego mechanizmu kompensacyjnego przy przejściu z EONIA na ESTR z uwzględnieniem ryzyka cenowego, zmiany wyceny w trakcie tego przejścia oraz skutków dla rachunkowości finansowej;
 - ustalenie z wyprzedzeniem daty planowanego przejścia oraz jak najwcześniejsza komunikacja z klientami;
 - budowę historycznych szeregów czasowych nowych krzywych za pomocą dwuetapowego procesu od teraźniejszości do przeszłości (od 2 października 2019 r. wykorzystywanie dostępnych notowań ESTR, dla wcześniejszych okresów wykorzystanie krzywej EONIA);
 - wprowadzenie dodatkowych limitów wrażliwości dla ryzyka rynkowego wynikającego z nowych produktów opartych na ESTR i czynników ryzyka ESTR;
 - przeprowadzenie odpowiedniej ilościowej oceny wpływu przejścia na kluczowe dane dotyczące ryzyka rynkowego, w tym testu wpływu na VaR i limity wrażliwości, testu wpływu na modele wewnętrzne i modele wykorzystywane na potrzeby wyznaczania regulacyjnych wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego oraz weryfikacji czy VaR obliczony na podstawie danych wejściowych modelu skalibrowanych na 12-miesięczny z uwzględnieniem okresu znacznego obciążenia finansowego (tzw. stressed VAR, SVAR) jest nadal odpowiedni;
 - przeprowadzenie wnikliwej analizy potencjalnego wpływu na systemy informatyczne i procesy zarządzania ryzykiem, w tym dokonanie analizy technicznej możliwości przejścia z jednej krzywej wyceny na inną (w razie potrzeby);

- dokonanie oceny potencjalnego wpływu zmian w harmonogramie publikacji ESTR w stosunku do EONIA (T + 1) pod kątem wpływu na krótkoterminowe ryzyko i wskaźniki płynności oraz ryzyko rozliczenia i procesy ustalania i płatności.
- Zalecenia dotyczące zastosowania mechanizmu awaryjnego dla EURIBOR:
 - minimalizacja zmienności współczynników rezerwowych między różnymi klasami produktów (w tym instrumentami pochodnymi) z uwzględnieniem ich indywidualnych charakterystyk;
 - oszacowanie ryzyka wynikającego z ewentualnych zakłóceń /awarii w kontekście posiadanych bieżących kontraktów indeksowanych EURIBOR, z uwzględnieniem kwoty ekspozycji oraz wielkości i zakresu zmienności spreadu;
 - przegląd i opracowanie planu dla obecnych i przyszłych instrumentów zabezpieczających oraz strategii dla odpowiedniego ryzyka podstawowego, w tym związanych z tym kosztów;
 - wyznaczenie odpowiednich danych rynkowych i wskaźników ostrzegających o płynności rynku;

Obecne działania w instytucjach - we współpracy z dostawcami systemów - mogą obejmować przeprowadzenie analizy luki i planowanie działań pod kątem dostosowania do nowych stawek referencyjnych z uwzględnieniem potencjalnych wskaźników awaryjnych dla stawek szczególnie istotnych.

W sierpniu br. Grupa robocza w sprawie stóp wolnych od ryzyka w strefie euro opublikowała również Raport dotyczący wpływu zastąpienia stopy EONIA stopą referencyjną ESTR na produkty pieniężne i pochodne.

Więcej:

[Raport Grupy roboczej w sprawie stóp wolnych od ryzyka w strefie euro: Wpływ zastąpienia stopy EONIA stopą referencyjną ESTR i wprowadzenia mechanizmu awaryjnego dla EURIBOR opartego na ESTR na zarządzanie ryzykiem](#)

[Raport Grupy roboczej w sprawie stóp wolnych od ryzyka w strefie euro: Wpływ zastąpienia stopy EONIA stopą referencyjną ESTR na produkty pieniężne i pochodne](#)

EBA (European Banking Authority)

Wpływ Bazylei III na banki europejskie – EBA zaleca przyjęcie finalnych reform w całości bez znaczących odstępstw

5 sierpnia br. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA) opublikował raport zawierający szczegółową ocenę wpływu Bazylei III (przez niektórych nazywanej Bazyleą IV) na adekwatność kapitałową unijnych banków przy założeniu pełnego wdrożenia finalnych rozwiązań. Badanie zostało wykonane na wniosek Komisji Europejskiej wg stanu na koniec czerwca 2018 r. (na próbie 189 banków z 19 krajów Unii Europejskiej) i koncentrowało się na ocenie wpływu nowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych na pozycję kapitałową banków i ewentualny niedobór kapitałowy w zależności od rozmiaru banku i modelu biznesowego, w podziale na poszczególne rodzaje ryzyka. W ocenie wpływu nie uwzględniono w pełnym zakresie nowych ram dla korekty wyceny kredytowej (CVA) oraz fundamentalnego przeglądu księgi handlowej (FRTB), z uwagi na aktualizacje dokonane przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego w 2019 r.

Autorzy raportu szacują, że przy konserwatywnych założeniach, średni poziom minimalnego całkowitego wymogu kapitałowego wzrośnie o **24,4%** (z uwzględnieniem wymogów wynikających z Filara II oraz buforów makroostrożnościowych), przy czym zakres wpływu będzie zróżnicowany między bankami i w zakresie poszczególnych wymogów. Największy wpływ na zwiększenie wymaganego kapitału będzie miał floor regulacyjny (9,1%) – stosowany, aby ograniczyć korzyści kapitałowe ze stosowanych zawansowanych metod oceny ryzyka na potrzeby wymogów kapitałowych, korekta wyceny kredytowej CVA (3,9%) oraz ryzyko operacyjne (3,3%). Do wzrostu wymogu przyczyniło się także usunięcie zasad specyficznych dla UE, tj. współczynnika wsparcia SME i odstępstwa w zakresie CVA.

Wpływ reform spowoduje spadek przeciętnego współczynnika wypłacalności banków w próbie z 17,9% do 14,3% oraz niedobór kapitału w wysokości 135,1 mld EUR (w tym niedobór CET 1 na poziomie 91,1 mld EUR). Biorąc pod uwagę średnie roczne zyski banków z lat od 2014 do 2018 i zakładając, że taki zysk zostanie utrzymany w kolejnych latach, niedobór kapitału w 2027 wyniósłby ca. 58,7 mld EUR (w tym 40,6 mld CET1) i dotyczyłby przede wszystkim banków, które nie wypracowały w latach 2014-2018 żadnych zysków.

Najdotkliwiej nowe wymogi odczują największe, istotne systemowo banki (ca 25% wzrost wymogu), w przypadku banków średnich oczekiwany jest średnio 11,3% wzrost wymogów kapitałowych, wzrost w przypadku banków małych szacowany wzrost oszacowano na 5,5%. Nowe wymogi kapitałowe ograniczą w największym stopniu obszary, dla których zostały zidentyfikowane nowe kategorie bardziej ryzykownych ekspozycji.

W raporcie zamieszczono także rekomendacje dla Komisji Europejskiej:

- **EBA zaleca przyjęcie finalnych reform w całości bez odstępstw wg kalendarza wyznaczonego w porozumieniu, w tym odejście od czynników specyficznych dla UE** (tj. czynnik wsparcia SME czy czynnik wsparcia projektów infrastrukturalnych) – w ocenie EBA korzyści ze stosowania w UE zasad jednolitych z międzynarodowymi przewyższają korzyści wynikające w z ograniczonych ulg kapitałowych związanych z odstępstwami od tych standardów;
- EBA rekomenduje wdrożenie bazylejskich ram dla ryzyka kredytowego z uwzględnieniem dopuszczonych w Bazylei III opcji dotyczących podejścia opartego na ratingach zewnętrznych, zasady podziału (*loan-splitting*) ekspozycji zabezpieczonych nieruchomościami nieprzychodowymi oraz wymogu stosowania „twardych testów” (hard tests, czyli limitów dla poziomu strat z nieruchomościach przychodowych, przy badaniu czy bank może stosować korzystniejsze wagi ryzyka) dla ekspozycji zabezpieczonych na nieruchomościach (mieszkalnych lub komercyjnych) generujących przychody.
- W zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta EBA rekomenduje wstrzymanie wdrożenia minimalnych progów korekt (haircut floors) w odniesieniu do transakcji finansowania sekurytyzacji (SFTs) do czasu dokładniejszego oszacowania możliwego wpływu w kontekście regulacji rynku finansowego;

- EBA zaleca pełne przyjęcie nowo opracowanego podejścia do ryzyka operacyjnego przy zastrzeżeniu stopniowego wprowadzania komponentu strat, bez korzystania z przewidzianej opcji ustalenia mnożnika dla strat wewnętrznych na poziomie 1 dla drugiego i trzeciego przedziału komponentu dochodowego (BI), natomiast rekomenduje umożliwienie poszczególnym bankom z pierwszego przedziału BI wnioskowania o zezwolenie na przyjęcie komponentu straty historycznej specyficznej dla banku przy obliczaniu wymogu ryzyka operacyjnego, a także umożliwienie organom nadzoru podniesienia progu danych dotyczących strat do 100 000 EUR dla banków z drugiego i trzeciego przedziału dochodowego;
- Dolna granica poziomu kapitału regulacyjnego, jaki banki powinny utrzymywać w przypadku stosowania metod zaawansowanych, tzw. floor regulacyjny (output floor) powinien zostać przyjęty na każdym poziomie konsolidacji, jeżeli nie przyznano prawa do wyłączenia.

Jednocześnie EBA postuluje dokonanie przez właściwe władze nadzorcze rewizji dotychczasowych wymogów drugo-filarowych oraz buforów makroostrożnościowych w kontekście wdrożenia floora regulacyjnego (output floor) tak, aby uniknąć sytuacji podwójnego naliczania wymogu.

W ramach kontynuacji Raportu EBA, 11 października br. Komisja Europejska rozpoczęła proces konsultacji publicznych w zakresie dostosowania europejskich wymogów ostrożnościowych i dyscypliny rynkowej do wdrożenia finalnego pakietu reform Bazylea III (Bazylea IV). Uwagi zebrane w procesie konsultacji zostaną uwzględnione w ocenie potencjalnych skutków wdrażania reformy i w dalszych pracach Komisji. Konsultacje zakończą się 3 stycznia 2020 roku. Komisja zachęca do zgłaszania uwag szczególnie „głównych zainteresowanych” tj. instytucje, stowarzyszenia banków, i innych dostawców usług finansowych, klientów banków czy reprezentantów konsumentów, a także instytucje publiczne, w tym organy nadzorcze.

Więcej:

[Raport EBA nt. skutków wdrożenia finalnego pakietu reform Bazylea III](#)

[Link do konsultacji KE](#)

W nadchodzących latach spodziewana jest koncentracja emisji instrumentów dłużnych dokonywanych przez europejskie banki

28 sierpnia br. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) opublikował wyniki przeglądu planów finansowania przedkładanych przez europejskie banki do właściwych władz nadzorczych zgodnie z Wytycznymi w sprawie zharmonizowanych definicji i formularzy dla celów planów finansowania instytucji kredytowych w związku z zaleceniem A4 ERRS/2012/2. Dane na potrzeby analizy pochodzą od 159 największych instytucji z państw członkowskich (stanowiących ponad 80% sektora bankowego w UE pod względem sumy aktywów). Analizą objęto dane rzeczywiste za 2016, 2017 i 2018 r. oraz prognozy na lata 2019-2021.

Główne spostrzeżenia raportu:

- W najbliższych trzech latach banki planują zwiększyć finansowanie długoterminowe o prawie 14% (do 421 bln EUR do 2021 r.), w tym niezabezpieczone dłużne papiery wartościowe wzrosną o prawie 15% (do 2,6 bln EUR do 2021 r.) a zabezpieczone finansowanie, głównie w postaci listów zastawnych, o 11% (do 1,521 bln EUR do 2021 r.);
- Do zwiększenia wolumenu emisji niezabezpieczonego długu przyczyniły się m.in. wymagania dotyczące budowania zdolności do pokrywania strat (od 2016 r. organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji państw UE stopniowo ustalają cele MREL dla poszczególnych banków, co przyczynia się do intensyfikacji emisji obligacji MREL); **wg EBA można oczekiwać dalszego silniejszego wzrostu wolumenu emisji niezabezpieczonych instrumentów dłużnych przy założeniu, że niedobory MREL przekraczają istniejące zapasy niezabezpieczonego długu. Ww. trendy mogą zostać jeszcze wzmocnione przez dyrektywę BRRD 2, która wymaga większego poziomu podporządkowania, co może dodatkowo skłaniać banki do zwiększonej wielkości emisji niezabezpieczonego długu;**

- W ramach finansowania zabezpieczonego dominuje udział obligacji zabezpieczonych które w 2021 r. będą stanowić około 88% zabezpieczonego finansowania; największe emisje planowane są przez banki z państw posiadających aktywne rynki listów zastawnych, tj. Szwecja, Niemcy, Dania i Francja. Do promowania finansowania w postaci obligacji zabezpieczonych mają przyczynić się nowe ramy prawne (dyrektywa i rozporządzenie w sprawie listów zastawnych) a także niższe koszty w porównaniu z finansowaniem niezabezpieczonym przy spodziewanym generalnym wzroście kosztów długoterminowego finansowania rynkowego;
- **Na początku 2019 r. wskaźniki długu podporządkowanego i długu uprzywilejowanego osiągnęły najwyższy poziom od 2016 r.** (odpowiednio ca 250 punktów bazowych i ca 110 punktów bazowych);
- Banki oczekują wzrostu sumy aktywów o 6,1% w 3-letnim okresie prognozy (2019 – 2021), w tym przede wszystkim w obszarze kredytów dla przedsiębiorstw niefinansowych i gospodarstw domowych (wzrost odpowiednio o 11,9% i 11,6% w okresie prognozy);
- Przy rosnącej konkurencji w sektorze bankowym UE różnica między oprocentowaniem pożyczek dla klientów (gospodarstw domowych i przedsiębiorstw niefinansowych) a depozytami klientów (gospodarstw domowych i przedsiębiorstw niefinansowych) nadal spadała (w grudniu 2018 r. średni spread kształtował się na poziomie 2,51% wobec 2,69% rok wcześniej); większość banków oczekuje zahamowania tego spadku w najbliższych latach.

Więcej:

[Opracowanie EBA nt. planów finansowania banków](#)

Stabilność wskaźników obciążenia aktywów jest pozytywnym znakiem dla struktury finansowania europejskiego sektora bankowego

Wraz z Raportem z przeglądu planów finansowania, Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA) opublikował 28 sierpnia 2019 r. wyniki przeglądu obciążenia (encumbrance) aktywów banków europejskich. Analizę przeprowadzono na danych z grudnia 2018 r. przekazanych w ramach sprawozdawczości nadzorczej przez 181 banków.

Główne punkty raportu:

- Poziom obciążonych aktywów i zabezpieczeń rósł proporcjonalnie do wzrostu aktywów i otrzymanych zabezpieczeń;
- Relacja obciążonych aktywów i otrzymanych zabezpieczeń do aktywów ogółem i otrzymanych zabezpieczeń kształtowała się na poziomie zbliżonym do 2017 r. (27,9% w grudniu 2018 r.); pomimo, iż wskaźnik ten jest wyższy niż w 2016 r. (26,6%) lub 2015 r. (25,6%), nadal utrzymuje się w strefie komfortu;
- **Transakcje odkupu (repo) pozostają najważniejszym źródłem obciążenia aktywów w UE** (transakcje repo jako odsetek obciążonych aktywów wzrosły z 27% w 2017 r. do 30% w 2018 r.) i odgrywają znaczącą rolę na rozwiniętych rynkach finansowych (np. w Wielkiej Brytanii i Francji);
- Występują znaczne rozbieżności pomiędzy poszczególnymi krajami i instytucjami - **najwyższe poziomy obciążenia występują w wyspecjalizowanych instytucjach hipotecznych** oraz w krajach, w których istnieją rozwinięte rynki dla obligacji zabezpieczonych – listów zastawnych (np. w krajach skandynawskich) lub w państwach dotkniętych napięciami długu publicznego, w których występuje wysoki udział finansowania przez bank centralny (tj. Grecja i Włochy);
- Podobnie jak w latach poprzednich dłużne papiery wartościowe stanowiły największy odsetek wszystkich otrzymanych zabezpieczeń (80,9%), podczas gdy instrumenty kapitałowe stanowiły zaledwie 16,4%;
- Ogólna zbywalność aktywów szacowana na podstawie kwalifikowalności obciążenia aktywów jako zastaw dla banków centralnych również pozostawała na stabilnym poziomie (ca 47%).

Więcej:

[Opracowanie EBA nt. poziomu obciążenia aktywów europejskich banków](#)

Potrzebne pilne zmiany w zakresie regulacyjnego traktowania sekurytyzacji ekspozycji zagrożonych

23 października 2019 r. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA) opublikował opinię dla Komisji Europejskiej w sprawie regulacyjnego traktowania **sekurytyzacji ekspozycji zagrożonych (NPE)**.

Sekurytyzacje NPE to transakcje zabezpieczone pulami składającymi się wyłącznie lub prawie wyłącznie z ekspozycji niepracujących. Sekurytyzacja NPE posiada charakterystyczne cechy odróżniające ją od tradycyjnej sekurytyzacji tj.:

- inwestor przejmuje przede wszystkim ryzyko braku odzyskania wystarczających środków w procesie windykacji (podczas, gdy w przypadku tradycyjnej sekurytyzacji inwestorzy są narażeni na klasyczne ryzyko kredytowe tj. ryzyko niespłacenia przez kredytobiorców swoich zobowiązań w umownych terminach);
- znaczące dyskonto w porównaniu do wartości nominalnej;
- występowanie szczególnego ryzyka bazowego.

Aktualnie obowiązujące wymogi kapitałowe dla ekspozycji sekurytyzowanych prowadzą do nieproporcjonalnie wysokich obciążeń kapitałowych pozycji sekurytyzacyjnych NPE, zawyżając rzeczywiste ryzyko związane z takim portfelem i stanowiąc jedno z ograniczeń strukturalnych w szybkiej redukcji poziomu NPE w UE. Dodatkowo, określony w rozporządzeniu w sprawie sekurytyzacji wymóg zatrzymania przez jednostkę inicjującą, sponsorującą lub pierwotnego pożyczkodawcę udziału w sekurytyzacji w wysokości co najmniej 5% wartości nominalnej ekspozycji bazowych lub pozycji sekurytyzacyjnych, nie uwzględnia obniżonej ceny ekspozycji, zawyżając kwotę, która ma zostać zatrzymana w celu spełnienia tego wymogu. Te ograniczenia, wraz z innymi ogólnymi rynkowymi ograniczeniami NPE, prowadzą do wyższych kosztów finansowania i transakcji, obniżają cenę aktywów, zwiększają straty instytucji inicjującej i sprawiają, że **sekurytyzacje są nieatrakcyjnym narzędziem finansowania dla jednostek inicjujących dążących do obniżenia poziomu NPE.** W praktyce zdolność rynku do absorpcji NPE z bilansów instytucji kredytowych pozostaje ograniczona do sprzedaży bezpośredniej lub sekurytyzacji do sektora pozabankowego.

W opinii EBA należy podjąć działania nakierowane na eliminację istniejących ograniczeń regulacyjnych obejmujące m.in.:

- Zdefiniowanie w CRR nowej klasy ekspozycji z tytułu sekurytyzacji NPE („NPE securitisations”);
- Kalibrację metod wyznaczania wymogów kapitałowych w odniesieniu do sekurytyzacji NPE (zwłaszcza SEC-SA i SEC-IRBA);
- Zmianę sposobu kalkulacji limitów na sekurytyzację NPE w metodzie SEC-IRBA polegającą na zastąpieniu dotychczasowej bazy odniesienia w postaci wartości ekspozycji i oczekiwanych strat na pełną wartość netto (full net basis calculation);
- W przypadku zastosowania metody SEC-SA instytucja inwestująca powinna mieć możliwość zastosowania 100% wagi ryzyka do limitu sekurytyzacji, jeżeli jednostka inicjująca mogła zastosować tę samą wagę ryzyka do portfela bazowego zgodnie z art. 127 CRR;
- Zmianę w rozporządzeniu w sprawie sekurytyzacji sposobu wyznaczania bazy odniesienia dla wymogu zatrzymywania istotnego udziału gospodarczego netto w sekurytyzacji wynoszącego min. 5 % na moment inicjowania sekurytyzacji (na skorygowaną o wartość nominalną);
- Wprowadzenie możliwości zniesienia obowiązku zatrzymania części ryzyka przez niezależny podmiot obsługujący, jeżeli jego udziały są odpowiednio dostosowane do interesów inwestorów;

- Weryfikacja – w odniesieniu do sekurytyzacji NPE - obowiązku sprawdzenia, czy jednostka inicjująca, sponsorująca lub pierwotny pożyczkodawca zastosowali „solidne i dobrze określone kryteria udzielania kredytu” i dokonywania weryfikacji, czy „dłużnik ma szansę dotrzymać swoich zobowiązań wynikających z umowy kredytowej”.

Kwestie sekurytyzacji NPE podlegają obecnie również ocenie na poziomie Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego.

Więcej:

[Opinia Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego w sprawie regulacyjnego traktowania sekurytyzacji ekspozycji zagrożonych](#)

Propozycja ram dla prostej, przejrzystej i wystandaryzowanej sekurytyzacji w odniesieniu do sekurytyzacji syntetycznej

Na stronie EBA opublikowano w celu konsultacji w dniu 25 września br. propozycję ram dla prostej, przejrzystej i wystandaryzowanej sekurytyzacji syntetycznej (*STS framework for synthetic securitisation*).

W dokumencie zaproponowano listę kryteriów, które należy uwzględnić przy ocenie, czy sekurytyzacja syntetyczna spełnia wymogi dla prostej, przejrzystej i wystandaryzowanej sekurytyzacji (*Simple, Transparent, Standardized Securitisation, STS*), analogicznie jak w przypadku sekurytyzacji tradycyjnej. Z uwagi na cechy charakterystyczne sekurytyzacji syntetycznej, zaistniała jednocześnie potrzeba wprowadzenia dodatkowych kryteriów specyficznych dla sekurytyzacji syntetycznej, uwzględniających odmienną charakterystykę i cechy strukturalne tego rodzaju sekurytyzacji (np. w odniesieniu do ryzyka kredytowego kontrahenta, stosowanej ochrony czy rodzaju zabezpieczeń).

W ramach konsultacji rozważane jest poddano również koncepcję wprowadzenia zróżnicowanego traktowania regulacyjnego w zakresie sekurytyzacji syntetycznej STS.

Konsultacje zakończyły się 25 listopada 2019 r.

Więcej:

[Projekt metodyki TWS](#)

Plany w zakresie wytycznych dotyczących stosowania przepisów przejściowych w zakresie funduszy własnych

W dniu 9 września 2019 r. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA) poinformował o planach przygotowania wytycznych dotyczących stosowania przepisów przejściowych w zakresie funduszy własnych. Określone w Rozporządzeniu PEiR (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR) przepisy przejściowe w zakresie funduszy własnych przestaną obowiązywać wraz z końcem 2021 roku. Miały one zapewnić instytucjom odpowiedni czas na dostosowanie się do nowych definicji wynikających z CRR. Głównym powodem opracowania wytycznych jest zapewnienie spójnego stosowania zasad oraz utrzymanie kapitału wysokiej jakości na poziomie UE. Podczas opracowania wytycznych EBA uwzględni ostatnie zmiany w przepisach prawnych na poziomie UE (głównie zmiany do CRR oraz Dyrektywę BRR).

EBA zaplanowała publikację wytycznych na połowę 2020 r.

Więcej:

[Link do komunikatu EBA](#)

Opinia w zakresie stanu wdrożenia dyrektywy w sprawie systemów gwarancji depozytów

8 sierpnia br. września 2019 r. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA) opublikował opinię w zakresie wdrożenia dyrektywy 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów (DGSD).

Opinia EUNB stanowi realizację delegacji ustawowej zawartej w art. 19.6 DGSD zobowiązującej EBA do przedkładania sprawozdań na temat postępów we wdrażaniu Dyrektywy, w tym okresowej oceny zasad dotyczących kwalifikowalności depozytów do objęcia ochroną, poziomu pokrycia i współpracy pomiędzy systemami gwarancji depozytów (DGS). W opinii zaproponowano szereg zmian mających na celu wzmocnienie ochrony deponentów, zwiększenie stabilności finansowej i poprawę efektywności operacyjnej, w szczególności dotyczących:

- transferu składek pomiędzy systemami gwarantowania depozytów, w tym zasad dokonywania zmiany przez instytucję kredytową systemu gwarancji depozytów i podejścia do członkostwa w systemach gwarancji depozytów w państwach trzecich;
- zasad kwalifikowalności środków do objęcia systemem gwarantowania (definicji depozytu, rachunków wspólnych, rachunków uśpionych, kosztów administracyjnych) oraz aktualnej listy wyłączeń z kwalifikowalności środków do objęcia ochroną;
- współpracy systemów gwarancji depozytów z niektórymi organami tj. organy ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu (AML).

W opinii EBA nie ma potrzeby dokonywania zmian ani wydawania dodatkowych wytycznych w zakresie przepisów regulujących współpracę pomiędzy państwami macierzystymi i goszczącymi w obszarze gwarantowania depozytów, w zakresie obecnego poziomu gwarancji wynoszącego 100 000 EUR, umów o współpracy lub współpracy między EUNB a Europejską Radą ds. Ryzyka Systemowego (ESRB).

Więcej:

[Opinia EBA](#)

Konsultacje projektu Wykonawczego Standardu Technicznego dotyczącego ujawnień w ramach Filara III

W dniu 16 października EBA uruchomiła proces konsultacji publicznych dotyczący projektu Wykonawczego Standardu Technicznego (ITS) dotyczącego ujawnień w ramach Filara III.

Nowy Standard Techniczny uwzględnia zmiany zakresu ujawnień Filara III wynikające z wejścia w życie Regulacji UE Nr 2019/876 (CRR 2.0). Ponadto ma na celu wzmocnienie dyscypliny rynkowej poprzez zwiększenie spójności i porównywalności danych ujawnianych przez instytucje. Nowy Standard ma również na celu zapewnienie spójności ujawnianych informacji z raportami / informacjami przekazywanymi na potrzeby sprawozdawczości ostrożnościowej.

Równolegle do konsultacji publicznej został przekazany ITS dotyczący sprawozdawczości ostrożnościowej.

Więcej:

[Projekt ITS dotyczącego ujawnień w ramach Filara III](#)

[Projekt ITS dotyczący sprawozdawczości ostrożnościowej](#)

Konsultacje Wytycznych w sprawie możliwości wyłączenia pozycji o charakterze strukturalnym z obliczania otwartych pozycji walutowych netto na potrzeby wymogów kapitałowych

16 października 2019 r. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA) opublikował dokument konsultacyjny dotyczący podejścia do określania strukturalnych pozycji walutowych zgodnie z art. 352(2) CRR (Draft Guidelines on the treatment of structural FX under 352(2) of the CRR).

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR), utrzymywane celowo przez instytucję pozycje zabezpieczające przed niekorzystnym wpływem kursów walutowych na współczynniki kapitałowe można – pod warunkiem uzyskania zezwolenia właściwych organów – wyłączyć z obliczania otwartych pozycji walutowych netto. Pozycje takie mają charakter niehandlowy lub strukturalny, a jakakolwiek zmiana warunków ich wyłączenia wymaga odrębnego zezwolenia ze strony właściwych organów. Z uwagi na rosnące zainteresowanie banków zastosowaniem włączenia wskazanego w art. 352 (2) CRR oraz obserwowanymi rozbieżnościami w praktykach właściwych władz nadzorczych w poszczególnych krajach w zakresie wydawania zezwolenia z art. 352 ust. 2, zidentyfikowano potrzebę opracowania wytycznych w tym zakresie.

Projekt Wytycznych reguluje takie kwestie jak:

- zasady wyłączenia pozycji strukturalnych z kalkulacji otwartych pozycji walutowych netto na potrzeby wymogów kapitałowych zgodnie z art. 352 (2) CRR – zezwolenie może zostać wydane zarówno w ramach metody standardowej, jak i metody wewnętrznej pod warunkiem, że dotyczy walut, które są istotne dla instytucji;
- rodzaje pozycji, dla których można wnioskować o zwolnienie - tylko długie pozycje w ujęciu netto zaliczane do księgi bankowej (po spełnieniu odpowiednich warunków);
- wymagania dotyczące strategii zarządzania ryzykiem instytucji w odniesieniu do jej strukturalnych pozycji walutowych – konieczne jest określenie rodzajów pozycji walutowych, dla których zakłada się ich charakter strukturalny oraz kryteriów ilościowych i jakościowych mających na celu ocenę, czy instytucja faktycznie zajmuje pozycję w celu zabezpieczenia;
- zasady obliczenia maksymalnej pozycji otwartej, którą można wyłączyć z obliczania otwartej pozycji netto.

Projekt zawiera również wytyczne dla właściwych władz nadzorczych dotyczące procesu wydawania zezwolenia na zwolnienie oraz wskazuje kryteria, jakie powinny być brane pod uwagę w toku wydawania tego zezwolenia, a także rekomenduje podejście do uwzględniania ewentualnej zmiany w strategii zarządzania ryzykiem walutowych pozycji strukturalnych.

Konsultacje zakończy się 17 stycznia 2020 r.

Więcej:

[Projekt Wytycznych w sprawie określania strukturalnych pozycji walutowych zgodnie z art. 352\(2\) CRR](#)

Opinia w sprawie terminu i procesu zakończenia migracji do silnego uwierzytelniania klientów (SCA) w przypadku transakcji płatniczych przy użyciu kart płatniczych w handlu elektronicznym

Dokument został wydany przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA) 16 października 2019 r., zgodnie z art. 29 ust. 1 lit. a) rozporządzenia ustanawiającego EBA, który upoważnia EBA do odgrywania aktywnej roli w tworzeniu wspólnej unijnej kultury nadzoru i spójnych praktyk nadzorczych, a także w zapewnianiu jednolitych procedur i spójnego podejścia w całej Unii.

W opinii wyznaczono termin zakończenia migracji do dnia 31 grudnia 2020 r. i określono przewidywane działania, które należy podjąć w okresie migracji. EBA rekomenduje w opinii, aby właściwe organy krajowe przyjęły spójne podejście do okresu migracji do SCA w całej Unii Europejskiej i zobowiązały swoich dostawców usług płatniczych do przeprowadzenia działań określonych w dokumencie.

Ponadto, w opinii zaleca się, aby w razie potrzeby krajowe organy ds. ochrony konkurencji informowały dostawców usług płatniczych w swojej jurysdykcji, że elastyczność w zakresie nadzoru, z której skorzystali, nie oznacza opóźnienia w stosowaniu wymogów dotyczących SCA zgodnie z PSD2 oraz standardami technicznymi EBA.

Komunikat ten powinien być rozumiany jako zalecenie dla krajowych organów ds. ochrony konkurencji do położenia większego nacisku na monitorowanie planów migracji zamiast podejmowania natychmiastowych działań egzekucyjnych wobec dostawców usług płatniczych, którzy nie spełniają wymogów SCA.

EBA wskazuje, że konsumenci będą podlegali ochronie przed oszustwami zgodnie z wymogami prawa, a krajowe organy ds. ochrony konkurencji powinny w związku z tym informować swoich dostawców usług płatniczych, że system odpowiedzialności zgodnie z art. 74 PSD2 ma zastosowanie oraz że dostawcy usług płatniczych (wydawcy i centra rozliczeniowe) są nadal odpowiedzialni za nieautoryzowane transakcje płatnicze.

Należy wskazać, że wydany przez EBA dokument jest kontynuacją opinii w sprawie elementów silnego uwierzytelniania klientów w ramach PSD2 (EBA-Op-2019-06) opublikowanej w czerwcu 2019 r. W tym czasie EBA uznała złożoność rynków płatności w całej Unii Europejskiej oraz wyzwania wynikające z wymaganych zmian, w szczególności w przypadku niektórych podmiotów w łańcuchu płatności niebędących dostawcami usług płatniczych, które mogą nie być gotowe do dnia 14 września 2019 r.

Więcej:

[Pełny tekst komunikatu](#)

ESMA (European Securities and Markets Authority)

ESMA przeprowadziła konsultacje w sprawie warunków świadczenia usług rozliczeniowych w ramach EMIR

Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) opublikował w dniu 3 października 2019 r. projekt porady technicznej dla Komisji Europejskiej w sprawie określenia warunków, na których usługi rozliczeniowe w ramach EMIR można uznać za uczciwe, rozsądne, niedyskryminujące i przejrzyste.

W dokumencie konsultacyjnym określono wymogi dotyczące warunków handlowych w oparciu o cztery kryteria wymienione w art. 4 ust. 3a rozporządzenia EMIR, a mianowicie:

- uczciwość i przejrzystość;
- bezstronne i racjonalne ustalenia umowne;
- uczciwe i niedyskryminacyjne ceny;
- kryteria kontroli ryzyka.

Konsultacje zakończyły się 2 grudnia 2019 r. ESMA analizuje obecnie otrzymane uwagi i planuje opublikować raport końcowy oraz przekazać swoje porady techniczne do Komisji Europejskiej w pierwszym kwartale 2020 r.

Więcej:

[Treść dokumentu konsultacyjnego](#)

ESMA przeprowadziła konsultacje w sprawie dostosowania MiFIR do EMIR 2.2

4 października 2019 r. ESMA opublikowała dokument konsultacyjny w sprawie dostosowania zakresu kontrahentów podlegających obowiązkowi rozliczania pod MiFIR podążając za zmianami, które wprowadza przyjęty w październiku EMIR 2.2.

Konsultacje zakończyły się 22 listopada 2019 r. ESMA obecnie analizuje otrzymane komentarze i planuje opublikować raport końcowy na początku 2020 roku.

Więcej:

[Treść dokumentu konsultacyjnego](#)

ESMA opublikowała tłumaczenie na języki narodowe Wytycznych dotyczących czynników ryzyka przewidzianych rozporządzeniem w sprawie prospektu

1 października 2019 r. Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) opublikował polską wersję językową Wytycznych dotyczących czynników ryzyka przewidzianych rozporządzeniem w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 14 czerwca 2017 r.).

W dokumencie przedstawiono oczekiwania nadzorcze w zakresie kryteriów wyboru oraz sposobu prezentacji czynników ryzyka w prospekcie emisyjnym (lub suplementcie) oraz zaproponowano klasyfikację tych czynników w zależności od ich charakteru) na:

- Czynniki ryzyka specyficzne dla danego emitenta:
 - ryzyka związane z sytuacją finansową emitenta,
 - ryzyka związane z działalnością gospodarczą i branżą emitenta,
 - ryzyko prawne i regulacyjne,
 - ryzyko kontroli wewnętrznej,
 - ryzyka środowiskowe, społeczne i zarządzania (ESG).
- Czynniki ryzyka specyficzne dla danego typu papierów wartościowych:
 - ryzyka związane z charakterem papierów wartościowych,
 - ryzyka związane z aktywami bazowymi,
 - ryzyka związane z podmiotem zabezpieczającym i zabezpieczeniem,
 - ryzyka związane z ofertą publiczną lub dopuszczeniem papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym.

Z zawartego w prospekcie informacyjnym opisu powinien jasno wynikać istotny charakter danego czynnika ryzyka oraz wyraźny i bezpośredni związek pomiędzy czynnikiem ryzyka a emitentem, podmiotem zabezpieczającym lub papierami wartościowymi. Opis poszczególnych czynników ryzyka powinien być zwięzły i identyfikowalny za pomocą odpowiednich nagłówków. Niedopuszczalne jest stosowanie sformułowań łągodzących, mogących zaburzyć postrzeganie istotnego charakteru danego czynnika ryzyka.

Wytyczne będą miały zastosowanie od 4 grudnia 2019 r.

Więcej:

[Wytyczne dotyczące czynników ryzyka przewidzianych rozporządzeniem w sprawie prospektu](#)

ESMA prowadzi konsultacje w zakresie zmian w dokumencie zawierającym kluczowe informacje (KID) wymaganym zgodnie z rozporządzeniem PRIIP

W dniu 16 października 2019 r. Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) rozpoczął konsultacje w zakresie zmian w dokumencie zawierającym kluczowe informacje (KID) wymaganym zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych z dnia 26.11.2014 r. (PRIIP).

Proponowane zmiany do KID mają na celu dostosowanie dokumentu do jego stosowania również przez fundusze inwestycyjne (które będą objęte obowiązkiem sporządzania KID od 1 stycznia 2022 r.), a także korektę dotychczas zidentyfikowanych nieprawidłowości. Zmiany dotyczą m.in. prezentacji scenariuszy wyników inwestycji, kosztów inwestycji oraz informacji przekazywanych przy produktach wielofunkcyjnych (multi-option products).

W uzupełnieniu do procesu konsultacji zostaną przeprowadzone również testy konsumenckie w celu oceny percepcji różnych scenariuszy wyników. Konsultacje zakończą się 13 stycznia 2020 r.

Więcej:

[Dokument konsultacyjny ESMA](#)

Konsultacje ESMA dotyczące zjawiska wywierania presji na krótkoterminowe wyniki (short-term pressure)

Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) opublikował odpowiedzi, które otrzymał w procesie konsultacji dotyczących zjawiska wywierania presji na krótkoterminowe wyniki w instytucjach rynku finansowego (short-term pressure) w kontekście negatywnego wpływu na zrównoważony wzrost np. poprzez przyjmowanie zbyt krótkiego horyzontu inwestycyjnego kosztem celów długoterminowych (tj. inwestycje w kapitał ludzki, stabilny rozwój przedsiębiorstwa).

Jednym z respondentów ankiety była Grupa Interesariuszy z Sektora Giełd i Papierów Wartościowych (MSG, ustanowiona zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010), która zwróciła uwagę, że zadane w ramach konsultacji pytania nie adresują w odpowiedni sposób zależności pomiędzy krótkoterminowymi zachowaniami finansowymi a zjawiskami zachodzącymi w otoczeniu technologicznym (np. aspektów innowacji, postępującej cyfryzacji, rosnącej skali wykorzystania big data i algorytmów), politycznych i regulacyjnych (niektóre działania krótkoterminowe mogą być pochodną wprowadzanych przepisów). **W tym kontekście zwrócono uwagę w szczególności na potrzebę rewizji koncepcji wartości godziwej w rachunkowości w ramach MSSF 9, która skutkuje większą zmiennością bilansów i zestawień zysków spółek.** W ramach postulatów zgłoszono także potrzebę objęcia większej grupy aktywów (oprócz kapitału własnego i podobnych) korzystnym długoterminowym dostosowaniem w ujęciu księgowym.

Zwrócono również uwagę, że badanie ankietowe ESMA nie uwzględnia szeregu przyjętych regulacji sprzyjających długoterminowemu zaangażowaniu, które są dopiero wdrażane, np. Dyrektywa w zakresie zachęcania akcjonariuszy do długoterminowego zaangażowania (SRD II), dyrektywa w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) czy dyrektywa w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (AIFM).

Na podstawie otrzymanych odpowiedzi ESMA do grudnia 2019 r. ma przedstawić Komisji Europejskiej finalny raport zawierający spostrzeżenia i rekomendacje dotyczące zjawiska presji na krótkoterminowe wyniki.

Konsultacje trwały od 24 czerwca do 29 lipca 2019 r.

Więcej:

[Odpowiedzi w ramach konsultacji dotyczących zjawiska wywierania presji na krótkoterminowe wyniki](#)
[Stanowisko Grupy Interesariuszy z Sektora Giełd i Papierów Wartościowych](#)

Komitet Bazylejski (BCBS, Basel Committee for Banking Supervision)

Komitet Bazylejski opublikował kolejny półroczny raport w zakresie monitorowania postępów wdrożenia Bazylei III

2 października 2019 r. Komitet Bazylejski opublikował kolejny półroczny raport monitorujący postępy reformy bazylejskiej (Bazylea III, zwana przez rynek również Bazyleą IV) wg stanu na 31.12.2018 r. W przeglądzie uwzględniono 181 banków, w tym 105 dużych międzynarodowych instytucji klasyfikowanych do Grupy 1 (w tym 29 globalnych instytucji o znaczeniu systemowym G-SIIB). Obok stopnia wdrożenia wymogów Bazylei III sfinalizowanej w grudniu 2017 r. z planowanym całkowitym wdrożeniem do końca 2027 roku, raport po raz pierwszy uwzględnia ostateczny kształt wymogów z tytułu ryzyka rynkowego (FRTB) opublikowanych w styczniu 2019 r. Raport zawiera dodatkowy artykuł poświęcony ryzyku kredytowemu kontrahenta i korekcie wyceny kredytowej (CVA).

W raporcie przedstawiono wpływ efektów III reformy bazylejskiej w pierwotnym oraz finalnym kształcie na poziomy funduszy własnych, aktywów ważonych, współczynnik dźwigni oraz normy płynnościowe:

- Od 2011 roku obserwowany jest stały wzrost współczynników kapitałowych (współczynnik kapitału podstawowego CET1 dla banków Grupy 1 wzrósł w grudniu 2018 r. do 13% z 12,7% w czerwcu 2018 r. wobec poziomu 7,2% w 2011 roku);
- Od końca 2015 r. współczynniki kapitałowe (Tier I) w Europie utrzymują się na wyższym poziomie niż w obu Amerykach i pozostałej części świata;
- Współczynnik kapitału podstawowego CET1 wzrósł ponad dwukrotnie dla pozostałej części świata od 2011 roku, podczas gdy jego wzrost dla Europy i obu Ameryk jest nieco niższy i wynosi odpowiednio 54,2% i 75,3%. Główną przyczyną wzrostu CET1 dla banków Grupy 1 są zyski generowane przez globalne instytucje o znaczeniu systemowym (G-SIIB);
- **Wpływ projektowanych zmian na minimalne wymogi kapitałowe w poszczególnych regionach jest bardzo niejednorodny** w przypadku banków Grupy 1: od nieznacznego spadku w obu Amerykach (-0,4%) i umiarkowanego spadku w pozostałej części świata (-5,4%), **do silnego wzrostu w bankach europejskich (+18,6%)**;
- Przeciętny wpływ projektowanych zmian na wymogi kapitałowe banków z Grupy 1 na koniec grudnia 2018r. jest niższy w stosunku do poprzedniego roku głównie z powodu uwzględnienia ostatecznego kształtu wymogów z tytułu ryzyka rynkowego (FRTB);
- Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego nadal stanowi dominującą część minimalnych wymogów kapitałowych (MRC): średnio 65,2% w przypadku banków Grupy 1, jednak jego udział w wymogach zmniejszył się znacząco od czerwca 2011 r. (74,6%);
- Wszystkie z wyjątkiem jednego banku z Grupy 1 oraz wszystkie z wyjątkiem jednego banku z Grupy 2 spełniają docelowe poziomy wskaźnika pokrycia płynności (LCR) i wskaźnika stabilnego finansowania netto (NSFR);
- Wskaźniki dźwigni finansowej pozostają niższe w Europie w porównaniu z Amerykami i resztą świata.

Więcej:

[Raport Komitetu Bazylejskiego nt. postępów we wdrażaniu reform Bazylei III](#)

W kierunku przejrzystego i jednolitego wdrażania nowej metody standardowej dla ryzyka operacyjnego

Komitet Bazylejski opublikował w sierpniu 2019 r. odpowiedzi na pytania dotyczące nowej metody standardowej dla ryzyka operacyjnego.

W celu zapewnienia spójnego wdrożenia nowych wytycznych w zakresie ryzyka operacyjnego opublikowanych w grudniu 2017 r. w ramach finalizacji Bazylei III (tzw. Bazylea IV), Komitet Bazylejski opublikował odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania dotyczące nowej metody szacowania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego. Poruszone w publikacji odpowiedzi dotyczyły:

- podejścia do uwzględnienia NPL w kalkulacji wskaźnika biznesowego (BI);
- terminu wejścia w życie wyłączenia z kalkulacji wskaźnika biznesowego (BI) strat lub pozycji zaliczanych do BI (za zgodą nadzoru);
- momentu uwzględnienia w kalkulacji BI strat i pozycji połączonego lub przejętego podmiotu w przypadku fuzji lub przejęcia;
- zasad konwersji na walutę lokalną strat z zagranicznych jednostek zależnych;
- sposobu uwzględniania straty z tytułu nieuprawnionego uznania rachunku klienta z powodu błędów operacyjnych i wypłaconej z tego tytułu klientowi rekompensaty,
- podejścia do strat wynikających z działalności objętej outsourcingiem.

Więcej:

[Treść publikacji BIS](#)

Kontakty do autorów Alertu Regulacji Bankowych

Mariusz Śpiewak

Partner – Financial Sector Leader

mariusz.spiewak@pwc.com

Piotr Bednarski

Dyrektor

piotr.bednarski@pwc.com

Dorota Hutny

Starszy Konsultant

dorota.hutny@pwc.com

